

**ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ТРАНСПОРТ
„КОСТА ПЕТРОВ” – СЕЛО БОРОВАН, ОБЛАСТ ВРАЦА**

УТВЪРЖДАВАМ:
СЪС ЗАПОВЕД № 14/15.09.23
ДЕСИСЛАВА ВАСИЛЕВА

*Директор на Професионална гимназия по транспорт “Коста Петров”,
с. Борован*

**ПРАВИЛНИК
ЗА ДЕЙНОСТТА НА**

**ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ТРАНСПОРТ
“КОСТА ПЕТРОВ”, СЕЛО БОРОВАН, ОБЛАСТ ВРАЦА**

УЧЕБНА 2023 – 2024 ГОДИНА

Правилникът за дейността на училището е приет на заседание на Педагогическия съвет (Протокол № 1/15.09.2023 г.) и е утвърден със Заповед № 14/09.23 г. на Директора на училището.

Съгласно Закона за предучилищното и училищното образование.

/в сила от 01.08.2016 г., обн. ДВ. бр.79 от 13 Октомври 2015 г./

ГЛАВА I

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1 Настоящият правилник урежда устройството, функциите и управлението на Професионална гимназия по транспорт “Коста Петров”, с. Борован.

Чл. 2 Правилникът определя структурата и функциите на ръководството и управлението на училището, организацията на учебно-възпитателната работа, правата и задълженията на обекта и субекта на учебно- възпитателния процес съобразно:

- Закон за предучилищното и училищното образование;
- Закон за професионалното образование и обучение
- Закон за защита на дискриминацията;
- Закон за закрила на детето;
- Наредба № 3 за системата на оценяване;
- Наредба № 3 за организацията и провеждането на ДЗИ;
- Наредба № 4 за документите за системата на народна просвета;
- Наредба № 11 от 28.03.2005г. за приемане на ученици в държавни и общински училища;
- Наредба № 2 от 13.11.2014 г. за условията и реда за валидиране на професионални знания, умения и компетентности, обн. ДВ, бр. 96 от 21.11.2014 г., в сила от 01.01.2015 г. издадена от министъра на образованието и науката;
- Държавните образователни стандарти в системата на училищното образование;
- Наредба за учебния план;
- Наредба за общообразователната подготовка;
- НАРЕДБА №8 за информацията и документите за системата за предучилищното и училищното образование;
- НАРЕДБА №6 за усвояването на българския книжовен език;
- НАРЕДБА №10 за организация на дейностите в училищното образование,
- НАРЕДБА №11 за оценяване на резултатите от обучението на учениците;
- Чл. 259, ал. 1, във връзка с чл. 263 от ЗПУО
- Чл. 31, ал. 1, т. 6 от Наредба № 15 от 22 юли 2019 г.

Чл. 3 Този правилник определя принципите на училищното образование в ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ТРАНСПОРТ “Коста Петров”, с. Борован:

1. ориентираност към интереса и към мотивацията на ученика, към възрастовите и социалните промени в живота му, както и към способността му да прилага усвоените компетентности на практика;
2. равен достъп до качествено образование и приобщаване на всеки ученик;
3. равнопоставеност и недопускане на дискриминация;
4. запазване и развитие на българската образователна традиция;
5. хуманизъм и толерантност;
6. съхраняване на културното многообразие и приобщаване чрез българския език;
7. иновативност и ефективност в педагогическите практики и в организацията на образователния процес въз основа на научна обосновааност и прогнозиране на резултатите от иновациите;
8. прозрачност на управлението и предвидимост на развитието на училищното образование.

Чл. 4 Основните цели училищното образование в ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ТРАНСПОРТ „Коста Петров” с. Борован са:

1. Интелектуално, емоционално, социално, духовно-нравствено и физическо развитие и подкрепа на всеки ученик в съответствие с възрастта, потребностите, способностите и интересите му;
2. Съхраняване и утвърждаване на българската национална идентичност;

3. Придобиване на компетентности, необходими за успешна личностна и професионална реализация и активен граждански живот в съвременните общности;
4. Придобиване на компетентности за прилагане на принципите за устойчиво развитие;
5. Ранно откриване на заложбите и способностите на всеки ученик и насърчаване на развитието и реализацията му;
6. Формиране на устойчиви нагласи и мотивация за учене през целия живот;
7. Придобиване на компетентности за разбиране и прилагане на принципите на демокрацията и правовата държава, на човешките права и свободи, на активното и отговорното гражданско участие;
8. Формиране на толерантност и уважение към етническата, националната, културната, езиковата и религиозната идентичност на всеки гражданин;
9. Формиране на толерантност и уважение към правата на учениците и хората с увреждания;
10. Познаване на националните, европейските и световните културни ценности и традиции;
11. Придобиване на компетентности за разбиране на глобални процеси, тенденции и техните взаимовръзки;
12. Придобиване на компетентности за разбиране и прилагане на принципите, правилата, отговорностите и правата, които произтичат от членството в Европейския съюз.

ГЛАВА II

ПРАВО НА ОБРАЗОВАНИЕ

Чл. 5 Право на образование. Задължително училищно образование в ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ТРАНСПОРТ „Коста Петров“, с. Борован:

- (1) Всеки има право на образование и може да повишава образованието и квалификацията си чрез учене през целия живот.
- (2) Училищното образование е задължително до навършване на 16-годишна възраст.
- (3) Задължителното училищно образование е безплатно за учениците.
- (4) Училищното образование е безплатно и след задължителната училищна възраст за:
 1. българските граждани;
 2. гражданите на друга държава членка;
 3. гражданите на трети държави:
 - а) с разрешено постоянно пребиваване в страната;
 - б) получили право на дългосрочно или продължително пребиваване в страната, както и за членовете на техните семейства;
 - в) приети по актове на Министерския съвет;
 - г) приети по международен договор, в който този въпрос е уреден;
 - д) за които това е предвидено в специален закон;
 - е) търсещи или получили международна закрила в страната.
- (5) На малолетните и непълнолетните чужденци, търсещи или получили международна закрила по реда на Закона за убежището и бежанците, се осигурява безплатно образование и обучение при условията и по реда за българските граждани.
- (6) Правото на безплатно образование се упражнява, като не се заплащат такси за обучението, осигурявано със средства от държавния бюджет, и се ползва безплатно материалната база за обучение и за развитие на интересите и способностите на учениците. Не се заплащат такси и за явяване на държавни зрелостни изпити и на държавни изпити за придобиване на професионална квалификация - по теория и практика на професията с цел придобиване на средно образование.
- (7) Извън случаите по ал. 4 граждани на трети държави, навършили задължителната училищна възраст, се обучават срещу заплащане на такси в размер, определен с тарифа, одобрена от Министерския съвет.

ГЛАВА III

ОРГАНИЗАЦИЯ НА УЧЕБНО-ВЪЗПИТАТЕЛНИЯ ПРОЦЕС

Чл. 6. Обучението в ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ТРАНСПОРТ “Коста Петров”, с. Борован, осигурява: овладяване на общите основни закономерности на човешкото познание, усвояване и формиране на общочовешки и национални ценности, добродетели и култура; развитие на индивидуалността и стимулиране на творчески заложби, духовно, физическо и социално развитие и здравословен начин на живот, завършване на определените в Закона за предучилищното и училищното образование степени на образование и придобиване на професионална квалификация.

(1) Не се допуска налагането на идеологически и/или религиозни доктрини.

(2) Всеки гражданин упражнява правото си на образование съобразно своите предпочитания и възможности в училище по негов избор, доколкото в Закона за предучилищното и училищното образование и в подзаконовите актове по прилагането му не е предвидено друго.

(3) Изборът по ал. 2 за малолетните се извършва вместо тях и от тяхно име от техните родители, а за непълнолетните - от учениците със съгласието на техните родители.

ГЛАВА IV

ЕЗИК В СИСТЕМАТА НА УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Чл. 7. Официалният език е българският.

(1) Учениците, за които българският език не е майчин, имат право да изучават и майчиния си език при условията и по реда, определени от Закона за предучилищното и училищното образование, и под грижата и контрола на държавата;

(2) Усвояването на българския книжовен език е задължително за всички ученици;

(3) Усвояването на българския книжовен език се осъществява в процеса на училищното образование чрез:

1. обучение по образователното направление и по учебния предмет Български език и литература;

2. обучение по останалите образователни направления и учебни предмети, по които обучението се осъществява на български език;

3. процеса на общуване в училище.

Чл. 8. За учениците, за които българският език не е майчин, се създават допълнителни условия за усвояването му с цел подпомагане на образователната интеграция при условия и по ред, определени в държавния образователен стандарт за усвояването на българския книжовен език.

Чл. 9. (1) На пребиваващите в страната /общината/ ученици в задължителна училищна възраст, независимо от тяхното гражданство, се осигурява безплатно обучение по български език при условия и по ред, определени в държавния образователен стандарт за усвояването на българския книжовен език и в държавния образователен стандарт за финансирането на институциите.

(2) На пребиваващите в страната /общината/ ученици в задължителна училищна възраст, чиито родители са граждани на други държави членки и упражняват трудова дейност на територията на Република България /на общината/, се осигурява и обучение по майчин език и култура в сътрудничество с държавите по произход при условия и по ред, определени с държавния образователен стандарт за организацията на дейностите в училищното образование.

(3) Ако в училище се обучават ученици, търсещи или получили международна закрила в страната по реда на Закона за убежището и бежанците, се осигурява при необходимост допълнително обучение по български език при условия и по ред, определени в държавния образователен стандарт за усвояването на българския книжовен език и в държавния образователен стандарт за финансирането на институциите.

Чл. 10. Усвояването на българския книжовен език се изразява в:

1. овладяване и прилагане на компетентностите, определени с държавния образователен стандарт за предучилищното образование по образователно направление Български език и литература;
2. овладяване и прилагане на компетентностите, определени с държавния образователен стандарт за общообразователната подготовка;
3. спазване на книжовно-езиковите норми в учебните часове по всички учебни предмети, при дейностите по различните образователни направления, в които обучението се осъществява на български език, както и в заниманията по интереси;
4. спазване на книжовно-езиковите норми в системата на училищното образование при общуването на учителите, директорите и другите педагогически специалисти с учениците.

ГЛАВА V

УЧЕБЕН ПЛАН

Чл.11. (1) Учебният план разпределя учебното време между учебните предмети или модули за придобиване на училищната подготовка.

(2) Структурата на учебния план обхваща два раздела:

1. раздел А - задължителни учебни часове;

Чл. 12.(1) В задължителните учебни часове се осъществява обучение за придобиване на общообразователната и общата професионална подготовка.

Чл.13.(1) В избираемите учебни часове се осъществява обучение за придобиване на разширената подготовка, профилираната подготовка и/или отрасловата, специфичната и разширената професионална подготовка, както и на специализираната подготовка.

(2)В избираемите учебни часове може да се изучават и учебните предмети по чл. 76, ал. 5. от ЗПУО

Чл. 14.(1) Държавният образователен стандарт за учебния план определя рамкови учебни планове по класове, етапи и степени на образование в зависимост от вида на образованието и спецификата и формите на обучението.

(2) Рамковият учебен план съдържа:

1. броя на учебните седмици по класове;
2. наименованията на учебните предмети и/или модулите, включени в раздел А;
3. годишния брой на учебните часове, определени за изучаването на всеки от учебните предмети и/или модулите, включени в раздел А, по класове, етапи и степени на образование;
4. общия годишен брой на избираемите учебни часове в раздел Б;

Чл.15. (1) Извън часовете по чл. 11, ал. 2 /чл.92 ал.1 от ЗПУО/ в учебния план се включва за всеки клас, за всяка учебна седмица и по един учебен час за организиране и провеждане на спортни дейности, утвърдени от министъра на образованието и науката по предложение на министъра на младежта и спорта, както и по един учебен час на класа.

(2) Часът на класа се използва за последователно развитие на класа, за патриотично възпитание и за изграждане на граждански компетентности, включително чрез ученическото самоуправление.

(3) Организирането и провеждането на спортни дейности по ал.1 се осъществява от педагогически специалисти в областта на физическото възпитание и спорта с професионална квалификация "учител" или "треньор" по даден вид спорт.

(4) Обучението и дейностите по ал.1 може да се осъществяват в блок от часове в зависимост от проблематиката и от потребностите на учениците от паралелката.

Чл.16. (1) Училището въз основа на съответния типов учебен план / чл.93, ал.1 от ЗПУО/ разработва училищен учебен план съобразно интересите на учениците и възможностите си.

(2) Училищният учебен план съдържа седмичния брой часове по учебни предмети.

(3) Училищният учебен план се утвърждава по паралелки за всяка учебна година освен в случаите, предвидени в държавния образователен стандарт за учебния план.

(4) Училищният учебен план се приема от педагогическия съвет и се утвърждава със заповед на директора, като не може да се променя през учебната година.

Чл.17 (1) Въз основа на училищния учебен план се разработва индивидуален учебен план за учениците в индивидуална форма на обучение, както и при необходимост за:

1. учениците със специални образователни потребности, които се обучават в дневна, вечерна, комбинирана, дистанционна форма или в дуална система на обучение;

2. учениците с изявени дарби, които се обучават в комбинирана, дистанционна форма или в дуална система на обучение.

(2) Индивидуалният учебен план по ал. 1 се утвърждава със заповед на директора и изпълнението му се контролира ежемесечно от регионалното управление на образованието.

(3) Индивидуалният учебен план за учениците със сензорни увреждания може да включва и раздел Г – учебни часове, предвидени за изучаване на специалните учебни предмети.

(4) Индивидуалният учебен план се разработва за учебна година с изключение на случаите, предвидени в държавния образователен стандарт за учебния план.

(5) Индивидуалният учебен план може да определя разпределение на учебното време по един или по повече учебни предмети, което е различно от рамковия, типовия и училищния учебен план.

(6) Индивидуалният учебен план на учениците със специални образователни потребности може да съдържа само част от учебните предмети, определени в рамковия, типовия или в училищния учебен план.

(7) За обучението по всеки предмет от индивидуалния учебен план екипът за подкрепа за личностно развитие разработва индивидуална учебна програма, която се утвърждава от директора на училището.

(8) Индивидуалната учебна програма по ал. 7 за учениците със специални образователни потребности се разработва въз основа на рамкови изисквания, определени с държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

Чл.18. (1) Всеки има право да завърши определен клас по училищния учебен план, по който е започнал да се обучава в същото училище.

(2) Лицата, прекъснали обучението си, продължават по училищния учебен план, действащ през учебната година, от която обучението продължава.

ГЛАВА VI ОРГАНИЗАЦИОННИ ФОРМИ

Чл. 19.(1) Училищното образование се организира в последователни класове.

(2) Класовете се означават с римски цифри във възходящ ред.

(3) Продължителността на обучението в един клас е една учебна година за всички форми на обучение с изключение на самостоятелната форма на обучение.

Чл. 20. (1) Учениците, записани за обучение в даден клас в дневна на обучение, в зависимост от броя им се организират в паралелки или групи.

(2) Паралелките от един клас се обозначават с буквите на българската азбука, които се поставят след номера на класа.

(3) В зависимост от особеностите на учебния предмет или модул паралелката може да се дели на групи или да се организират сборни групи от различни паралелки от един клас или от различни класове.

(4) Когато в един и същ клас са записани ученици с различна етническа принадлежност, не се допуска обособяването им в паралелки въз основа на етническата им принадлежност.

(5) Когато на места, определени с държавния или допълнителния план-прием, са записани ученици от един и същ клас с различна етническа принадлежност за обучение в един и същ профил или в една и съща професия, не се допуска обособяването им в паралелки въз основа на етническата им принадлежност.

(6) При условията на ЗПУО за ученик от паралелка може да се организира и

индивидуално обучение по отделен учебен предмет или модул.

Чл. 21. (1) Условието и редът за определяне на броя на паралелките в училището, броя на учениците в тях, деленето на паралелките на групи, както и за организиране на индивидуално обучение на ученик от паралелка се определят с държавния образователен стандарт за финансирането на институциите и в съответствие с държавния образователен стандарт за физическата среда и информационното и библиотечното осигуряване на училището.

Чл. 22. Срокът и формата на обучение в ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ТРАНСПОРТ „Коста Петров” с. Борован

Обучението за придобиване на средно образование се осъществява от VIII до XII клас включително в два етапа /в сила от 2017/2018 учебна година/, както следва

1. първи гимназиален - от VIII до X клас включително;
2. втори гимназиален - от XI до XII клас включително.

ГЛАВА VII

УЧЕБНО ВРЕМЕ

Чл. 23. (1) Учебната година е с продължителност 12 месеца.

(2) Учебната година започва на 15 септември, в случай, че 15 септември е почивен ден, тя започва на първия следващ работен ден.

(3) Броят на учебните седмици в една учебна година и разпределението им по класове се определят с държавния образователен стандарт за учебния план.

(4) Учебните срокове и тяхната продължителност, продължителността на учебната седмица, продължителността на учебните часове, както и ваканциите се определят с държавния образователен стандарт за организацията на дейностите в училищното образование.

Чл. 24. (1) За всяка учебна година министърът на образованието и науката определя със заповед:

1. Начало и край на ваканциите с изключение на лятната ваканция.
2. Неучебни дни.
3. Началото и края на втори учебен срок.

(2) Заповедта по ал. 1 се издава не по-късно от две седмици преди началото на учебната година.

Чл. 25. (1) Учебни дни може да се определят за неучебни или неучебни дни - за учебни, само със заповед на министъра на образованието и науката.

(2) В случай на разместване на почивните дни през годината на основание чл. 154, ал. 2 от Кодекса на труда обявените почивни дни са неучебни за учениците, съответно обявените работни дни са учебни дни, освен когато учениците са във ваканция.

(3) В случай на извънредни или непредвидени обстоятелства или за деня на честване на празника на общината кметът на общината след уведомяване на началника на регионалното управление на образованието може да обявява до три учебни дни за неучебни в една учебна година за училища на територията на общината.

(4) Директорът на училището след решение на педагогическия съвет може да обявява до три учебни дни в една учебна година за неучебни, но присъствени, за което уведомява началника на регионалното управление на образованието.

(5) Неучебни са и дните, в които образователният процес в училището е временно преустановен по задължително предписание на компетентен орган, определен с нормативен акт.

Чл. 26. Учебните срокове и тяхната продължителност, продължителността на учебната седмица, продължителността на учебните часове, както и ваканциите се определят с държавния

образователен стандарт за организацията на дейностите в училищното образование, ред и начин за организиране на посещения на културни и научни институции и прояви, както и на други организирани изяви и прояви, които не са предмет на уреждане в Наредбата по чл. 79, ал. 5 от Закона за туризма /чл. 101 ал. 5 от ЗПУО, чл. 15, ал.1 от Наредба № 10 за организация на дейностите в училищното образование/.

(1) Продължителността на учебните часове и почивките между тях се определят с държавния образователен стандарт за организацията на дейностите в училищното образование/чл.103, ал.2 от ЗПУО/.

(2) Общият брой задължителни и избираеми учебни часове за една учебна седмица не може да е по-малък от 22 и по-голям от 32 учебни часа

(3) Конкретният брой задължителни и избираеми учебни часове по класове се определя с държавния образователен стандарт за учебния план.

(4) Всеки учител, организатор на подобно мероприятие, уведомява директора с докладна записка не по-малко от 3 дни преди мероприятието.

(5) Пари от ученици и родители не се събират преди получаване на писмена резолюция. Събирането на пари се извършва от родителския актив.

(6) По всеки учебен предмет, по който учениците ще пропуснат учебен материал, се подготвя реструктуриране на учебното съдържание и се представя на директора.

(7) Директорът издава заповед за организиране на посещения на културни и научни институции и прояви, както и на други организирани изяви и прояви до следващия работен ден след получаване на заявлението.

(8) Учителя, ръководещ учениците подготвя:

1. Списъци с трите имена, ЕГН на ученика и имена родител/настойник и място за подпис на родител и ученик за проведен инструктаж по БД и безопасни условия на поведение, като са посочени и персоналните ръководители;
2. Аргументация на избора, обвързан с учебната цел и конкретното учебно съдържание, във връзка с ал. 4;
3. Декларация по образец/от родителя за участие на ученика в съответната форма;

(2) Дневното обучение в училището е едносеменно за общообразователната, теоретичната професионална подготовка и учебната практика и се осъществява по утвърдено от директора седмично разписание.

1. Учебните часове се провеждат с продължителност 45 минути, започват от 8,00 часа, голямото междучасие е след втори учебен час, като продължителността му е 20 минути.
2. Учебна практика за специалността, се утвърждава със заповед на директора за организацията на учебния ден на училището.
3. Учебната практика на специалността, се провежда по 50 мин., по утвърдено седмично разписание.
4. XII кл.- Учебна практика - провежда се седмично по 12 ч., съгласно утвърдено седмично разписание.
5. Учебна практика по управление на МПС. Един учебен час е 50 мин. Занятията се провеждат по утвърден седмичен график.
6. Производствена практика по всички специалности - 60 минути:

X кл. – 2 уч. седмици, по 6 астрономически часа на ден от 8.00 ч. до 14.00 часа.

Организира се по график, утвърден от директора в зависимост от конкретните условия.

7. Началото на производствената практика се съобразява с работното време на базовото предприятие.

XI кл. – 2 уч. седмици, по 6 астрономически часа на ден от 8.00 ч. до 14.00 часа.

Организира се по график, утвърден от директора в зависимост от конкретните условия.

8. Началото на производствената практика се съобразява с работното време на базовото предприятие.

(3) Седмичното разписание на учебните занятия се съобразява с психо–физическите възможности на учениците, разработва се в съответствие с Наредба № 10 от 19 юни 2014г за здравните изисквания при изготвяне и спазване на седмичното разписание.

(4) Седмичното разписание на учебните занятия се съгласува с регионалната РЗИ и се утвърждава от директора.

ГЛАВА VIII ФОРМИ НА ОБУЧЕНИЕ

Чл. 27. (1) Училището организира дневна, самостоятелна, индивидуална и в ОПЕС на обучение.

(2) Формата на обучение се препоръчва от екипа за подкрепа за личностно развитие за:

1. ученик, ненавършил 16 години, чиято възраст надхвърля с повече от три години възрастта за съответния клас;

2. лице, навършило 16 години, което постъпва за първи път в училище;

3. лице, прекъснало обучението си за повече от три последователни учебни години;

4. лице, което не може успешно да завърши един и същ клас повече от три учебни години;

5. ученик, който променя формата на обучение в случаите по чл. 112, ал. 5 от ЗПУО

6. ученик със специални образователни потребности.

(3) Препоръката по ал. 2 се изготвя след оценка на потребностите от обучение на лицето и при осигуряване защита на интересите на останалите ученици от паралелката.

(4) При препоръка по ал. 2, която предлага промяна от дневна в индивидуална форма на обучение на ученик със специални образователни потребности, регионалният екип по чл. 190, ал. 1 от ЗПУО извършва допълнителна специализирана оценка и изразява становище относно потвърждаване или отхвърляне на препоръката. Окончателният избор за формата на обучение се прави от ученика или родителя при условията на чл. 12 от ЗПУО.

Чл. 28. Дневната форма на обучение е присъствена форма, която се провежда между 8 и 16 часа в учебните дни.

Чл. 29. Обучението в самостоятелната и в индивидуалната форма се организира за отделен ученик.

Чл. 30. (1) В индивидуална форма може да се обучават:

1. ученици, които по здравословни причини, удостоверени с медицински документ, издаден от съответната експертна лекарска комисия, определена в Закона за здравето, не могат да се обучават в дневна форма за повече от 30 последователни учебни дни;

2. ученици, които по семейни причини желаят да завършат в други срокове обучението си за един или повече класове;

3. учениците в случаите по чл. 107, ал. 2, т. 1 – 4 от ЗПУО

(2) Индивидуалната форма включва индивидуални учебни часове и текущо оценяване или изпити за определяне на срочна или годишна оценка.

(3) Обучението се осъществява по индивидуален учебен план по чл. 95. от ЗПУО.

(4) Индивидуалните учебни часове се провеждат в училището. В случаите по ал. 1, т. 1, когато ученикът не може да посещава училището, учебните часове се организират в домашни или болнични условия.

Чл. 31. (1) В самостоятелна форма може да се обучават:

1. ученици в задължителна училищна възраст, които по здравословни причини, удостоверени с медицински документ, издаден от съответната експертна лекарска комисия, определена в Закона за здравето, не могат да се обучават в дневна форма;

2. ученици в задължителна училищна възраст- по желание на ученика или родителя, по реда на чл. 12, ал. 2 от Закона за училищното и предучилищното образование

3. ученици с изявени дарби;

4. лица, навършили 16 години.

(2) Самостоятелна форма на обучение не може да се организира за ученици по чл. 49, ал. 2, т. 1.от Закона за училищното и предучилищното образование.

(3) Самостоятелната форма включва самостоятелна подготовка и изпити за определяне на годишни оценки по учебните предмети от училищния учебен план.

(4) При самостоятелна форма на обучение се прилага училищният учебен план за дневна форма.

(5) Учениците по ал.1, т.2, които се обучават в самостоятелна форма по желание на родителите и не постигнат необходимите компетентности в съответния клас, продължават обучението си при спазване на изискванията на този закон в друга форма на обучение /по чл. 106 от Закона за училищното и предучилищното образование/, препоръчана от екипа за подкрепа за личностно развитие.

(6) Самостоятелната форма на обучение за учениците по ал.1, т.2 се организира след решение на експертна комисия, създадена към регионалното управление на образованието.

Чл. 32. Приемането на учениците в СФО става, след подаване на заявление до директора лично или от упълномощено лице, придружено с документи, удостоверяващи основанието за кандидатстване, в срок не по – късно от 30 септември на съответната учебна година. За записване в самостоятелна форма на обучение могат да кандидатстват външни ученици, като представят свидетелство за основно образование, медицинска карта и 2 бр. снимки.

(1) Условието и редът за организиране и провеждане на изпити се определя със заповед на директора на училището.

(2) За всяка учебна година ученика е длъжен да подаде заявление в учебното заведение до 15.09.

(3) Учениците от самостоятелна форма се явяват на следните изпитни сесии:

1. м. декември - редовна сесия;
2. м. април - поправителна;
3. м. юни – поправителна сесия.
4. за учениците от XII клас – май.

/за ученици от XII клас, неуспешно положили изпитите си в редовна декемврийска и априлска поправителна сесия се дава възможност, за още една поправителна, определена със заповед на директора, при необходимост през месец май, преди провеждането на ДЗИ/.

(4) Ученици, записани, но не явили се на декемврийска сесия, подават молби за явяване на априлска сесия.

(5) Ученик, който не е положил успешно всичките си изпити по Учебния план за съответния клас, за който се явява, не може да подава заявление за обучение в следващия клас.

(6) Лица записани/преминали в СФО след редовната сесия, имат право да се явяват на априлска и юнска поправителни сесии.

Успешно положилите изпити преминават в друг клас, а не успешно съгласно ал. 5.

Чл.33. Ученици, които се обучават в самостоятелна форма на обучение и ученици, навършили 16 годишна възраст, и желаят да променят формата си на обучение, подават писмено заявление до директора на училището в началото на учебната година.

1. Ученици, които се обучават дневна и самостоятелна форма на обучение, могат да променят формата на обучението си в началото на учебната година. Промяната на формата на обучение се допуска и по време на учебните занятия, когато се преминава от дневна в самостоятелна форма на обучение

2. За промяна на формата на обучение директорът на училището издава Заповед.

3. Завършването на клас и на степен на образованието, както и придобиването на професионална квалификация в различните форми на обучение, се удостоверява с едни и същи вид документи съгласно държавните образователни стандарти, съгласно Закона за предучилищното и училищното образование чл.130 ал.1, ал.2; чл. 131 ал.1, ал.2, ал.3; чл.132 ал.1, ал.3; чл.133 ал.1, ал.2; чл.134, ал.1, ал.3.; чл.135, ал.1,ал.4,ал.5,ал.6 /важи за учениците, които ще започнат своето обучение през учебната 2017/2018 г./

ГЛАВА IX

ОЦЕНЯВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОБУЧЕНИЕТО НА УЧЕНИЦИТЕ

Чл. 34. (1) Оценяването е процес на установяване и измерване на постигнатите резултати от обучението и нивото на готовност на учениците за бъдещата им реализация.

(2) Основните цели на оценяването са:

1. диагностика на индивидуалните постижения и на напредъка на ученика и определяне на потребностите му от учене и на областите, в които има нужда от подкрепа;
2. мониторинг на образователния процес за прилагане на политики и мерки, насочени към подобряване качеството на образование.

(3) Оценяване се извършва:

1. в процеса на обучение;
2. в края на клас или на етап от степен на образование;
3. при завършване на степен на образование.

Чл. 35. (1) Оценяването се извършва чрез текущи изпитвания и изпити.

(2) Текущите изпитвания се осъществяват в процеса на обучение, като част от тях са въз основа на проекти. Те са инструмент за обратна връзка и за мотивация за учене. В резултат на текущите изпитвания се поставят текущи оценки и брой точки, въз основа на които се формират срочни или годишни оценки.

(3) Оценката е показател за степента, в която компетентностите, постигнати от учениците в резултат на обучението, съответстват на определените с държавния образователен стандарт за общообразователната подготовка, с държавния образователен стандарт за профилираната подготовка и/или с държавния образователен стандарт за придобиването на квалификация по професия и/или с учебната програма по съответния учебен предмет или модул за съответния клас.

(4) За учениците със специални образователни потребности, които се обучават по индивидуална учебна програма, оценката е показател за степента, в която са постигнати компетентностите, заложи в нея.

(5) Не се поставят оценки по учебните предмети, модули или дейности, предвидени за изучаване във факултативните часове от училищния учебен план, с изключение на спортните училища

(4) Изпитите са:

1. приравнителни;
2. за определяне на срочна или на годишна оценка по учебен предмет;
3. за промяна на оценката;
4. за установяване степента на постигане на компетентностите, определени в учебната програма по учебен предмет за определен клас;
5. за установяване степента на постигане на компетентностите, определени с държавния образователен стандарт за общообразователната подготовка, с държавния образователен стандарт за профилираната подготовка за определен етап от степента на образование и/или с държавния образователен стандарт за придобиване на квалификация по професия;
6. Държавни зрелостни и квалификационни изпити - 12 клас.
7. Национално външно оценяване - Български език и литература и Математика-10 клас.

Чл. 36. (1) В зависимост от оценяващия оценяването може да е:

1. вътрешно - когато оценката се поставя от обучаващия учител;
2. външно - когато оценката се поставя от комисия или от лице, различно от обучаващия учител.

(2) В зависимост от организацията и обхвата си оценяването в процеса на училищното обучение може да е:

1. национално - обхваща ученици от един клас в цялата страна;
2. регионално - обхваща ученици от един клас в рамките на една или няколко области;
3. училищно - обхваща ученици от един клас в рамките на отделно училище;
4. групово - обхваща част или всички ученици от една или повече паралелки;
5. индивидуално - за отделен ученик.

(3) В края на X клас се провежда национално външно оценяване за установяване степента на постигане на компетентностите за съответния етап, определени с държавния образователен стандарт за общообразователната подготовка. / В сила от 2017/2018 учебна година/

Чл. 37.(1) Оценката съдържа качествен и количествен показател.

(2) Оценките, които може да се поставят, са "отличен (6)", "много добър (5)", "добър (4)", "среден (3)", "слаб (2)".

(3) В случаите когато количественият показател не се определя като цяло число, качественият показател се определя при условията на държавния образователен стандарт за оценяването на резултатите от обучението на учениците.

(4) Когато се използват други количествени показатели, те се приравняват към оценките по ал. 2.

(5) Оценките от националното външно оценяване в края на VII и в края на X клас, както и от държавните зрелостни изпити и от държавния изпит за придобиване на професионална квалификация може да се изразяват само с количествени показатели - в брой точки, без да се приравняват към оценките по ал. 2.

(6) На учениците със специални образователни потребности, които се обучават по индивидуална учебна програма, се поставят оценки само с качествени показатели, които може да са: "постига изискванията", "справя се" и "среща затруднения".

(7) Когато се установи, че учениците по ал. 7 са постигнали изискванията на учебната програма по учебен предмет от училищния учебен план, се поставя оценка с количествен показател и по този учебен предмет и обучението по индивидуална учебна програма се преустановява.

Чл. 38. Основните компоненти на оценяването, видовете и формите на оценяване, както и организацията, условията и редът за извършването му се определят с държавния образователен стандарт за оценяването на резултатите от обучението на учениците.

ГЛАВА X

ЗАВЪРШВАНЕ НА КЛАС, ЕТАП И СТЕПЕН НА ОБРАЗОВАНИЕ

Чл. 39. (1) Ученик завършва успешно клас, ако има годишни оценки най-малко "среден (3)" по всички учебни предмети или модули, предвидени в училищния учебен план за съответния клас в задължителните и в избираемите учебни часове.

(2) Ученик, успешно завършил определен клас, продължава обучението си в следващия клас.

Чл. 40. (1) Ученик, който има годишна оценка "слаб (2)" по учебен предмет или модул, полага изпит за промяна на оценката по учебния предмет или модул при условия и по ред, определени с държавния образователен стандарт за оценяването на резултатите от обучението на учениците.

(2) В случаите по ал.1 ученик, който не се е явил или не е положил успешно изпита за промяна на оценката, повтаря класа.

(3) Ученик със специални образователни потребности не повтаря класа.

(4) За обучението на ученик със специални образователни потребности, който има годишна оценка "слаб (2)" по учебен предмет, по преценка на екипа за подкрепа за личностно развитие в следващия клас може да се разработва индивидуална учебна програма по съответния учебен предмет.

(5) В случаите по ал. 4, когато за ученика не е разработена индивидуална учебна програма по учебния предмет, по който има оценка "слаб (2)", през следващата учебна година той полага изпит за промяна на оценката по този учебен предмет.

Чл. 41. Ученик от XII клас, който има годишна оценка "слаб (2)" по един или по няколко учебни предмета или модула и не се е явил или не е положил успешно изпити за промяна на оценката, не повтаря класа. Той може да се явява на изпити за промяна на оценката без ограничения на броя изпитни сесии при условия и по ред, определени с държавния образователен стандарт за оценяване на резултатите от обучението на учениците.

Чл. 42. Ученик, който е в самостоятелна форма, при повтаряне на класа се обучава и се явява на изпити само по учебните предмети или модули, по които има оценка "слаб (2)".

Чл.43. (1) Учениците, завършили успешно X клас, получават удостоверение за завършен първи гимназиален етап на средно образование, което им дава право да продължат обучението си във

втори гимназиален етап на средно образование и на обучение за придобиване на професионална квалификация /в сила от учебна 2019-2020 година/.

(2) Учениците по ал.1, които се обучават и за придобиване на професионална квалификация, освен документа по ал.1, получават и съответните документи, издадени при условията и по реда на Закона за професионалното образование и обучение.

Чл. 44. (1) Учениците, успешно завършили XII клас, стават зрелостници и придобиват право да се явят на държавни зрелостни изпити.

(2) Зрелостниците, обучавани по училищен учебен план, който осигурява професионална подготовка, придобиват средно образование след успешно полагане на задължителен държавен зрелостен изпит по учебния предмет Български език и литература и на задължителен държавен изпит за придобиване на професионална квалификация - по теория и практика на професията.

Чл. 45. (1) Учениците, завършили XII клас, полагат държавни зрелостни изпити, които се организират съгласно Закона за предучилищното и училищното образование и Закона за професионалното образование и обучение.

(2) На учениците положили успешно държавните зрелостни изпити, се издава диплома за завършено средно образование, съгласно държавните образователни изисквания за степента на образование, образователния минимум и учебния план и за документите на НП, Закона за предучилищното и училищното образование и Закона за професионалното образование и обучение.

(3) Учениците полагат два държавни зрелостни изпити, от които един е задължителен държавен зрелостен изпит по учебния предмет Български език и литература /съгласно Закона за предучилищното и училищното образование/ и задължителен държавен изпит за придобиване на професионална квалификация /по теория и практика на професията/. По свое желание всеки ученик може да положи и трети държавен зрелостен изпит по избран от него учебен предмет от общообразователната подготовка, съгласно учебния план, по който се е обучавал.

(4) В случаите, когато ученикът не е положил успешно държавните зрелостни изпити по ал. 3 се издава удостоверение за завършен втори гимназиален етап на средното образование съгласно чл. 138, ал. 1 от ЗПУО.

Чл. 46. (1) Завършено професионално образование се удостоверява с диплома за завършено средно образование или удостоверение за завършено средно образование.

(2) Документите по ал. 1 се издават независимо един от друг, съгласно държавното образователно изискване за документите за системата на народната просвета, като:

1. Дипломата за завършено средно образование се издава по реда на чл. 133, ал. 1 от ЗПУО;

2. Свидетелство за професионална квалификация се издава на ученици, завършили XII клас и положили успешно изпитите за придобиване на професионална квалификация, съгласно държавните образователни изисквания за професионално образование и обучение, за придобиване на квалификация по професията и за системата на оценяване и Закона за професионалното образование и обучение.

(3) Свидетелство за правоспособност за професия, за упражняването на които изисква правоспособност, се издава при условия и по ред, определени с наредби на министъра на образованието и науката, освен ако в друг нормативен акт не е предвидено друго.

Чл. 47. Получената оценка на държавните зрелостни изпити е окончателна. Когато получената оценка е слаб /2/, ученикът може да се яви отново на съответния изпит без ограничения за възраст и брой изпитни сесии.

Чл. 48. (1) Придобиването на средно образование се удостоверява с диплома за средно образование, в която се вписва и общият успех. Дипломата за средно образование е окончателна и дава право за продължаване на образованието или за професионално обучение.

(2) Зрелостниците по чл.47, ал.2 /чл. 132 ал.3 от ЗПУО/ освен диплома за средно образование получават и свидетелство за професионална квалификация. При условията и по реда

на Закона за професионалното образование и обучение те получават и свидетелство за правоспособност за професиите, за които се изисква такава.

Чл. 49. (1) Задължителният държавен зрелостен изпит по учебния предмет Български език и литература се полага върху учебно съдържание, изучавано в задължителните учебни часове във втория гимназиален етап на средно образование

(2) Държавният изпит за придобиване на професионална квалификация по чл. 47, ал.2 /чл. 132, ал.3 от ЗПУО/ се полага при условията и по реда на Закона за професионалното образование и обучение.

Чл.50. (1) По свое желание зрелостникът може да положи и до два допълнителни държавни зрелостни изпита по избрани от него учебни предмет по условия и ред, определени в чл. 135 от ЗПУО.

Чл.51. (1) Учебно-изпитните програми за държавните зрелостни изпити, които се полагат върху учебното съдържание, изучавано в задължителните учебни часове в двата етапа на средно образование, се определят с държавния образователен стандарт за общообразователната подготовка.

(2) Формирането на общия успех по чл.51, ал.1, чл.133, ал. 1 от ЗПУО, както и условията и редът за организацията и провеждането на държавните зрелостни изпити се уреждат с държавния образователен стандарт за оценяване на резултатите от обучението на учениците в сила от учебна 2017-2018 година.

Чл. 52. (1) Зрелостник, който не се е явил или не е положил успешно някои от изпитите по чл.47, ал.2 /чл. 132, ал. 3 от ЗПУО/, по свое желание получава удостоверение за завършен втори гимназиален етап на средно образование, което дава право на професионално обучение. Удостоверението за завършен втори гимназиален етап не дава право за продължаване на образованието в сила от учебна 2017-2018 година.

(2) Зрелостник, който не се е явил или не е положил успешно допълнителен държавен зрелостен изпит, придобива средно образование, ако е положил успешно задължителните държавни зрелостни изпити, съответно държавния изпит за придобиване на професионална квалификация. В тези случаи в дипломата за средно образование се вписват само успешно положените допълнителни държавни зрелостни изпити.

(3) Зрелостниците по ал.1 може да се явяват на държавни зрелостни изпити и на държавния изпит за придобиване на квалификация по професия без ограничение на възраст и на брой изпитни сесии при спазване на юридическите актове, действащи към момента на явяването.

(4) Зрелостниците по ал.1 полагат само задължителния държавен зрелостен изпит или държавния изпит за придобиване на квалификация по професия, които не са положили успешно.

(5) Зрелостник, положил успешно само държавния изпит за придобиване на квалификация по професия, получава свидетелство за професионална квалификация. При условията и по реда на Закона за професионалното образование и обучение може да получи и свидетелство за правоспособност.

Чл.53. Учениците не може да повтарят успешно завършен клас и повторно да придобиват образование от една и съща степен, освен в случаите, предвидени в нормативен акт.

Чл.54. Условията и редът за завършване на определен клас и определен етап от степента на образование и за преминаване в следващ клас или етап от степента на образование се определят най-късно до началото на съответната учебна година на съответния клас или етап в сила от учебна 2017-2018 година.

Чл. 55. (1) Съдържанието на документите за завършен клас, етап или степен на образование са определени с държавния образователен стандарт за информацията и документите.

(2) В документите за завършен етап от степента на образование, за завършено образование, за придобита степен на професионална квалификация, както и за завършено

професионално обучение се посочва съответното ниво от Националната квалификационна рамка и от Европейската квалификационна рамка в сила от учебна 2017-2018 година.

ГЛАВА XI ПЛАН ПРИЕМ

Чл. 56. (1) Учениците постъпват в ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ТРАНСПОРТ „Коста Петров“, с. Борован на местата, определени с училищния, с държавния и с допълнителния държавен план-прием.

(2) Училищният план-прием определя броя на местата, на които учениците постъпват в етапите от средната степен на образование. Този брой може да се променя от директора в следващите класове в съответствие с реално записаните ученици.

(3) Допълнителният държавен план-прием определя броя на местата, на които учениците, завършили първия гимназиален етап на средно образование от обединените училища, се приемат в училището в сила от учебна 2017-2018 година.

(4) Училището е длъжно да приема деца и ученици със специални образователни потребности.

(5) В паралелка може да се обучават до три ученици със специални образователни потребности.

Чл. 57. (1) Училищният план-прием се определя преди началото на учебната година от директора на училището при условията и по реда на държавния образователен стандарт за организацията на дейностите в училищното образование и при спазване на държавния образователен стандарт за физическата среда и информационното и библиотечното осигуряване на детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие.

(2) Държавният план-прием се утвърждава за всяка учебна година със заповед на:

1. началника на регионалното управление по чл. 142, ал. 3, т. 1 от ЗПУО.

(3) Допълнителният държавен план-прием се утвърждава за всяка учебна година със заповед на:

1. началника на регионалното управление на образованието - за училищата по чл. 142, ал. 3, т. 1 от ЗПУО.

(4) Условията и редът за утвърждаване на държавния план-прием за училищата по чл. 142, ал.3, т.1 от ЗПУО и на допълнителния държавен план-прием се определят с държавния образователен стандарт за организацията на дейностите в училищното образование.

(5) В професионални гимназии може да се утвърждава държавен план-прием за обучение в паралелки, в които във втори гимназиален етап се осъществява профилирана подготовка, само ако няма друго училище на територията на общината, което да предлага същото обучение съгласно чл. 144, ал. 2 от ЗПУО.

(6) Условията по ал. 5 се прилагат съответно и при утвърждаване на допълнителния държавен план-прием.

Чл. 58. (1) Приемането на учениците в VIII клас в училището, съгласно чл. 142, ал. 3, т. 1 от ЗПУО, както и в случаите, предвидени в държавния образователен стандарт за организацията на дейностите в училищното образование, се извършва въз основа на резултатите от националното външно оценяване в сила от учебна 2017-2018 година.

Чл. 59. Условията и редът за приемане и преместване на учениците от VIII /в сила от учебната 2017-2018/ до XII клас се определят с държавния образователен стандарт за организацията на дейностите в училищното образование.

(1) При преместването си учениците от VIII до XII клас включително полагат приравнителни изпити, когато училищните учебни планове на приемащото училище и училището, от което ученикът се премества, са разработени въз основа на различни рамкови или типови учебни планове /VIII клас за в сила от 2017-2018 учебна година/.

(2) Ученикът може да се премести в паралелка на същото или друго училище при наличие на свободни места в приемащото училище.

(3) За свободни места се считат местата по утвърдения държавен план – прием, които включват:

1. Незааетите места;
2. Освободените през учебната година места;

(4) Свободните места се обявяват в тридневен срок от освобождаването им, в училището и във инспектората на МОН.

(5) Преместването на учениците се извършва както следва:

1. през време на цялата учебна година, но не по-късно от 30 учебни дни преди края на втория учебен срок по същия профил и при смяна на профилирана паралелка или професия;

2. след успешно завършил клас при смяна на:

а/ профила или професията съответно със друг профил или професия;

б/ профила или професия;

в/ специалността с непрофилирана паралелка;

г/ професия с профил или специалност;

д/ непрофилирана гимназиална паралелка с профилирана паралелка или професия.

(6) При различие между училищните учебни планове учениците полагат приравнителни изпити при условия и по ред, определени със заповед на директора на ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ТРАНСПОРТ „Коста Петров“, с. Борован.

Чл. 60. (1) Учениците могат да се преместят при условията на чл. 15 ал. 4. т. 1. и над утвърдения държавен план – прием във следните случаи:

1. при смяна на местоживеенето, поради смяна на местоработата на родители или настойници.

(2) Не се изисква разрешение на началника на РУО по ал. 1, когато приемащото училище е единствено в населеното място.

Чл. 61. (1) Учениците се преместват при спазване на следните условия и ред:

1. подаване на писмено заявление от родителите и/или ученика съгласно чл. 12, ал. 2 ЗПУО до директора на приемащото училище;

2. издаване на служебна бележка от директора на училището до три работни дни, с която потвърждава възможността за записването на ученика.

(2) Служебната бележка по ал. 1, т. 2 се представя от родителя/настойника и/или ученика заедно със заявлението за преместване на директора на училището, от което се премества ученикът.

(3) До три работни дни директорът на училището, в което се е обучавал ученикът, предоставя на родителя/настойника и/или ученика удостоверение за преместване, копие на училищния учебен план, копие на личното образователно дело на ученика в гимназиален етап.

(4) До три работни дни от получаване на удостоверението за преместване родителят/настойникът и/или ученикът представя получените документи за записване в приемащото училище.

(5) Директорът на приемащото училище до три работни дни определя със заповед условията за приемане на ученика и информира родителя/настойника и/или ученика. Родителят/настойникът и/или ученикът подписва декларация за информирано съгласие относно различията в учебния план в приемащото училище и необходимите приравнителни изпити, ако има такива.

(6) В срока по ал. 5 директорът на приемащото училище информира писмено директора на училището, от което идва ученикът, за неговото записване.

Чл. 62. Учениците не могат да се преместват:

1. В последния гимназиален клас при смяна на: непрофилирана гимназиална паралелка с профилирана; профил с друг профил; професия с профил;

2. В последните два гимназиални класа при смяна на: специалност или професия, съответно с друга професия; непрофилирана гимназиална паралелка със специалност или професия; специалност със професия или професия със специалност.

3. При постъпване в ПГ по Транспорт на ученик изучавал чужд език, който не се изучава в училището, същият полага приравнителен изпит по езика в училищния учебен план.

4. Приравнителни изпити се полагат, когато хорариума от часове по даден предмет е по-малък, когато ученика се е обучавал в училището по различен от действащия за годината училищен учебен план. Същият полага приравнителни изпити по предметите, които е изучавал, но са с различен хорариум.

Чл. 63. (1) Завършването на гимназиален клас – VIII, IX, X, XI и XII се удостоверява със справка за резултатите от обучението на ученика през учебната година /за VIII клас - в сила от 2017/2018 уч. Година/ от електронния дневник на класа.

(2) На ученици, навършили 16 години, които напускат училището, се издава удостоверение за завършен клас.

ГЛАВА XII ПРОФЕСИОНАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ

Чл. 64. Професионалното образование осигурява усвояването на общия образователен минимум и придобиване на квалификация по професия, съгласно държавните образователни стандарти за степен на образованието, общообразователен минимум и учебен план, за учебното съдържание на професионалното обучение и образование и за придобиване на квалификация по професията.

Чл. 65. Системата на професионалното образование и обучение подготвя гражданите за реализация в икономиката и в другите сфери на обществения живот, като създава условия за придобиване на професионална квалификация и за нейното непрекъснато усъвършенстване. /чл. 2 от Закона за професионалното образование и обучение/

Чл. 66. (1) Основните задачи на системата на професионалното образование и обучение са:

1. придобиване на професионална квалификация;
2. придобиване на правоспособност за професии, упражняването на които изисква такава, включително и за упражняване на регулирани професии;
3. непрекъснато усъвършенстване на професионалната квалификация;
4. формиране на мотивационна система за реализация в гражданското общество;
5. формиране на обща култура на основата на националните и общочовешките ценности.

(2) Задачите по ал. 1 се осъществяват при спазване на изискванията за осигуряване на качество на професионалното образование и обучение. /чл. 3 от Закона за професионалното образование и обучение/.

Чл. 67. Системата на професионалното образование и обучение включва:

1. професионално ориентиране, професионално обучение и професионално образование;
2. валидиране на професионални знания, умения и компетентности /чл. 4. от Закона за професионалното образование и обучение/.

Чл. 68. (1) Професионалното обучение осигурява придобиването на квалификация по професия или по част от професия, както и усъвършенстването ѝ. При условия, определени със Закона за професионалното образование и обучение и със Закона за предучилищното и училищното образование, то осигурява и завършването на класове от средната степен на образование.

(2) Професионалното обучение включва:

1. начално професионално обучение - придобиване на първоначална квалификация по професия или по част от професия;
2. продължаващо професионално обучение - актуализиране, разширяване или надграждане на придобитата квалификация по професия или по част от професия.

(3) Професионалното образование осигурява придобиването на средно образование и на квалификация по професия.

(4) Професионалното образование и професионалното обучение може да се осъществяват и по пътя на обучение чрез работа (дуална система на обучение). Обучението чрез работа (дуална система на обучение) е форма на партньорство между институция в системата на професионалното образование и обучение, с изключение на центровете за информиране и професионално ориентиране, и един или няколко работодатели, която включва:

1. практическо обучение в реална работна среда.
2. обучение в институция в системата на професионалното образование и обучение с изключение на центровете за информация и професионално ориентиране.

(5) Валидирането на професионални знания, умения и компетентности е признаване на придобити знания, умения и компетентности по професия или част от нея, получени чрез неформално обучение или учене, с цел достъп до обучение за придобиване на професионална квалификация и улесняване на достъпа до пазара на труда.

Чл. 69. (1) Професиите и специалностите се класифицират в професионални направления и по степен на професионална квалификация.

(2) Степените на професионална квалификация в Професионална гимназия по транспорт „Коста Петров” са втора, трета.

(3) За съответните степени на професионална квалификация се изисква:

1. за втора степен - придобити професионални знания, умения и компетентности за упражняване на професии, включващи дейности с комплексен характер, извършвани при изменящи се условия;

3. за трета степен - придобити професионални знания, умения и компетентности за упражняване на професии, включващи дейности с комплексен характер, извършвани при изменящи се условия, както и поемане на отговорности за работата на други лица.

(4) Входящото минимално образователно и/или квалификационно равнище за придобиване на съответните степени на професионална квалификация или на квалификация по част от професия са чл. 8. (4) т.2, т.3 от Закона за професионалното образование и обучение:

1. за втора степен - завършено основно образование - за начално професионално обучение за ученици;

б) завършен първи гимназиален етап - за начално професионално обучение за ученици по допълнителен държавен план-прием;

в) завършен първи гимназиален етап и придобита първа степен на професионална квалификация за продължаващо професионално обучение за ученици по допълнителен държавен план-прием;

г) завършен X клас и придобита първа степен на професионална квалификация - за ученици;

д) завършен първи гимназиален етап - за начално професионално обучение за лица, навършили 16 години;

2. за трета степен:

а) завършено основно образование - за ученици;

б) завършен първи гимназиален етап и придобита първа степен на професионална квалификация - за ученици;

в) завършен XII клас и придобита втора степен на професионална квалификация - за ученици;

г) придобито право за явяване на държавни зрелостни изпити или придобито средно образование - за лица, навършили 16 години.

(5) Професиите и специалностите, за които се отнася входящото минимално квалификационно равнище по ал. 4, се определят в държавния образователен стандарт за придобиване на квалификация по професията и в съответния типов учебен план.

(6) Изходящото образователно равнище за придобиване на съответните степени на професионална квалификация за ученици е:

1. за втора степен - успешно завършен XII клас;

2. за трета степен - успешно завършен XII клас.

(7) Изходящото образователно равнище за придобиване на степен на професионална квалификация или на квалификация по част от професия за лица, навършили 16 години, които се обучават в курсове за придобиване на професионална квалификация, е еднакво с входящото минимално образователно равнище за съответната степен.

Чл. 70. Придобиването на професионална квалификация в системата на професионалното образование и обучение се регламентира с рамкови програми, утвърдени от министъра на образованието и науката.

(2) Програмите по ал. 1 определят възрастта и входящото образователно и квалификационно равнище на кандидатите, както и съдържанието и продължителността на професионалното образование и на професионалното обучение.

Чл. 71.(1) Придобиването на професионална квалификация в системата на професионалното образование и обучение се регламентира с рамкови програми, утвърдени от министъра на образованието и науката.

(2) Програмите по ал. 1 определят възрастта и входящото образователно и квалификационно равнище на кандидатите, както и съдържанието и продължителността на професионалното образование и на професионалното обучение.

- (2) Професионална гимназия по транспорт „Коста Петров” работи по следните програми:
1. програми Б за начално и продължаващо професионално обучение с придобиване на втора или трета степен на професионална квалификация;
 2. програми В за професионално образование с придобиване на втора или трета степен на професионална квалификация.

Чл. 72. Рамкови програми, по които могат да се обучават ученици са:

1. Рамкови програми В за професионално образование с придобиване на втора степен на професионална квалификация:

- а) с продължителност 5 години - за ученици със завършено основно образование;
- б) с продължителност две години - за ученици със завършен първи гимназиален етап по допълнителен държавен план-прием;
- в) с продължителност една година - за ученици със завършен XI клас и придобита първа степен на професионална квалификация по съответната специалност от професия, по съответната специалност от професия, определена в типовия учебен план;

2. Рамкови програми В за професионално образование с придобиване на трета степен на професионална квалификация:

- а) с продължителност 5 години - за ученици със завършено основно образование;
- б) с продължителност две години - за ученици със завършен първи гимназиален етап и придобита първа степен на професионална квалификация по съответната специалност от професия, определена в типовия учебен план;
- в) с продължителност една година - за ученици със завършен XI клас и придобита втора степен на професионална квалификация по съответната специалност от професия, определена в типовия учебен план.

3. Рамкова програма А - за ученици със СОП и СОП с индивидуални програми на обучение - А3.

Чл. 73. Рамковите програми, по които могат да се обучават лица, навършили 16 години, са:

1. рамкови програми Б:

- а) с продължителност до една година за начално професионално обучение за придобиване на втора степен на професионална квалификация - за лица със завършен първи гимназиален етап;
- б) с продължителност до 1,5 години за начално професионално обучение за придобиване на трета степен на професионална квалификация - за лица с придобито право за явяване на държавни зрелостни изпити за завършване на средно образование или със завършено средно образование.

Чл. 74. (1) Документацията за професионално образование и за професионално обучение на ученици включва държавните образователни стандарти за придобиване на квалификация по

професии, рамковите програми, рамковите учебни планове, типовите учебни планове, учебните програми и училищните учебни планове.

(2) Документацията за професионално обучение на лица, навършили 16 години, включва държавните образователни стандарти за придобиване на квалификация по професии, рамковите програми, учебните планове и учебните програми.

Чл. 75. Професионалното образование и обучение на ученици се осъществява по рамкови, типови и училищни учебни планове, които се разработват и утвърждават при условията и по реда на Закона за предучилищното и училищното образование.

Чл. 76.(1) Изискванията към кандидатите, желаещи да се включат в програмите за професионално образование и професионално обучение, се отнасят за минимална възраст, здравословно състояние, входящо образователно равнище и входящо квалификационно равнище.

(2) Минималната възраст на кандидата в годината на кандидатстването е 13 г. за училищата и 16 г., когато обучението се извършва в друга обучаваща институция.

(3) Здравословното състояние на кандидата се удостоверява с медицински документ, доказващ, че професията, по която желае да се обучава, не му е противопоказна. Изискванията се определят с наредба на министъра на здравеопазването след съгласуване с министъра на образованието и науката.

(4) Входящото образователно равнище на кандидата е завършен клас или етап от основното или средното образование.

Раздел I

Организация на процеса на обучение.

Чл. 77. Формите на обучение, организационните форми и учебното време за програмите в са в съответствие със Закона за предучилищното и училищното образование и подзаконовите актове по прилагането му.

Чл. 78. Формите на обучение за лица, навършили 16 години, са дневна и самостоятелна, индивидуална, в електронна среда /ОРЕС/. Формите на обучение, учебното време и броят на обучаемите в курса се определят от обучаващата институция.

Чл. 79. В случаите на обявяване на национална, областна или по места епидемиологична обстановка, застрашаваща здравето и живота на учениците, същите по предписание на РЗИ преминават от дневна и самостоятелна форма на обучение към работа в електронна среда - ОРЕС. /Насоки за работа на системата на училищното образование през учебната 2020 - 2021 година в условията на covid-19/.

Чл. 80. Със заповед на Директора на учебното заведение се утвърждават мерките, които ще действат по време на извънредната обстановка.

Чл. 81. (1) Обучението чрез работа (дуална система на обучение) е специфична форма на професионално обучение за придобиване на професионална квалификация, което се организира въз основа на партньорство, включително въз основа на договор между институциите по чл. 5, ал. 4 от Закона за професионалното образование и обучение, и един или няколко работодатели.

(2) Обучението чрез работа (дуална система на обучение) се организира и осъществява в съответствие със Закона за професионалното образование и обучение, Кодекса на труда и наредбата по ал. 5.

(3) Обучението по ал. 1 се осъществява въз основа на прием, заявен от работодателя пред директора на гимназията, съгласно по чл. 5, ал. 4, т. 2. от Закона за професионалното образование и обучение

(4) Обучението по ал. 1 по рамкова програма В се провежда по рамкови учебни планове, съгласно държавния образователен стандарт за учебния план.

(5) В институциите по чл. 18, т. 1 от Закона за професионалното образование и обучение практическото обучение в реална работна среда се организира в XI и XII клас за ученици, които са навършили 16 години.

(6) Условието и редът за провеждане на обучение чрез работа (дуална система на обучение) по ал. 1 се определят с наредба, издадена от министъра на образованието и науката съгласувано с министъра на труда и социалната политика.

Раздел II

Документи в професионалното образование и обучение

Чл. 82. Видовете документи в училищното професионално образование и обучение, както и условията и редът за тяхното водене, съхранение и издаване се определят с държавния образователен стандарт по чл. 22, ал. 2, т. 10 от Закона за предучилищното и училищното образование.

Чл. 83. (1) Изискванията към формата и съдържанието на документите за завършване, удостоверяване и признаване на професионалното обучение на лица, навършили 16 години, се определят с държавния образователен стандарт по чл. 22, ал. 2, т. 10 от Закона за предучилищното и училищното образование.

(2) Видовете документи за професионално обучение на лица, навършили 16 години, с изключение на посочените в ал. 1, както и условията и редът за тяхното водене, съхранение и издаване, включително и тяхното предаване и съхранение в случаите по чл. 49д от Закона за професионалното образование и обучение, се определят с наредба на министъра на образованието и науката."

Чл. 84. Професионална гимназия по транспорт „Коста Петров” село Борован осъществява професионално образование и обучение с придобиване на втора и трета степен на професионална квалификация с продължителност, определена в рамковите програми по чл. 11 от Закона за професионалното образование и обучение. Приемат се ученици със завършено основно образование или с успешно завършен първи гимназиален етап.

Раздел III

Професионална подготовка

Чл. 85. (1) Професионалното образование се осъществява чрез общообразователна и професионална подготовка. То може да се допълва и чрез разширена подготовка.

(2) Професионалната подготовка осигурява постигането на държавния образователен стандарт за придобиването на квалификация по професия.

(3) Професионалната подготовка в училищното образование се осъществява в двата гимназиални етапа на средната степен на образование.

(4) Професионалната подготовка обхваща компетентности, необходими за:

1. придобиване на професионална квалификация по професия.

(5) Професионалната подготовка за всяка професия е обща, отраслова, специфична и разширена.

(6) Професионалната подготовка за всяка професия включва теория и практика на професията.

Чл. 86. (1) Общата професионална подготовка е съвкупност от компетентности в областта на здравословните и безопасни условия на труд, на икономиката и на предприемачеството.

(2) Общата професионална подготовка се придобива чрез изучаване на учебни предмети или модули и е единна за всички професионални направления.

(3) Обучението за придобиване на общата професионална подготовка се извършва в учебните часове от раздел А на учебния план – задължителните учебни часове.

Чл. 87. (1) Отрасловата професионална подготовка е съвкупност от компетентности, необходими за упражняване на професиите от съответното професионално направление.

(2) Отрасловата професионална подготовка се придобива чрез изучаване на учебни предмети или модули и е единна за всички професии от професионалното направление при отчитане на спецификата на всяка професия.

(3) Обучението за придобиване на отрасловата професионална подготовка се извършва в учебните часове от:

1. раздел А - задължителни учебни часове от учебния план по чл. 13г, ал. 2 от Закона за професионалното образование и обучение

2. раздел Б - избираемите учебни часове от учебния план за училищното професионално образование и обучение.

Чл. 88. (1) Специфичната професионална подготовка е съвкупност от компетентности, необходими за упражняване на конкретна специалност от професията.

(2) Специфичната професионална подготовка се придобива чрез изучаване на учебни предмети или модули, като отчита спецификата на всяка специалност от професията.

(3) Обучението за придобиване на специфичната професионална подготовка се извършва в учебните часове от:

Чл. 89. Раздел А - задължителни учебни часове от учебния план по чл. 13г, ал. 2. от Закона за професионалното образование и обучение. Разширена професионална подготовка.

2. Раздел Б - избираемите учебни часове от учебния план за училищното професионално образование и обучение.

Чл. 90. (1) Разширената професионална подготовка е съвкупност от компетентности, които развиват и усъвършенстват отделни компетентности от общата, отрасловата и/или специфичната професионална подготовка.

2) Разширената професионална подготовка се придобива чрез изучаване на учебни предмети или модули, като отчита спецификата на всяка специалност от професията.

(3) Обучението за придобиване на разширена професионална подготовка се извършва в учебните часове от:

1. раздел Б - избираемите учебни часове от учебния план за училищното професионално образование и обучение;

2. раздел Б - избираемите учебни часове от учебния план по чл. 13г, ал. 2. от Закона за професионалното образование и обучение.

Раздел IV

Практическо обучение

Чл. 91. (1) Практическото обучение се организира като учебна практика и производствена практика и/или като обучение чрез работа по чл. 5, ал. 4, т. 1. от Закона за професионалното образование и обучение

(2) Учебните часове, предвидени за практическо обучение, са не по-малко от:

1. шестдесет на сто от общия брой учебни часове за изучаване на учебните предмети или модули от отрасловата и специфичната професионална подготовка - за професиите с втора степен на професионална квалификация;

3. петдесет на сто от общия брой учебни часове за изучаване на учебните предмети или модули от отрасловата и специфичната професионална подготовка - за професиите с трета степен на професионална квалификация.

Чл. 92. (1) Практическото обучение се провежда във:

1. учебно-производствени бази на училището

2. учебно-производствени бази на сродни училища или центрове за професионално обучение в Република България и в чужбина;
3. предприятия на юридически и физически лица;
4. учебно-производствени бази към предприятията;

(2) Местата за провеждане на практическото обучение по ал. 1 се обзавеждат съгласно държавните образователни стандарти за придобиване на квалификация по професии.

(3) В местата за провеждане на практическото обучение се осигуряват здравословни и безопасни условия за обучение и труд.

Чл. 93. (1) Практическото обучение се провежда като учебно-производствени и производствено-учебни дейности.

(2) За провеждане на практическото обучение в местата по чл. 92, ал. 1, т. 2, 3, 4, училището сключва договори.

(3) Училището може да организира самостоятелно и/или кооперирано с юридически или физически лица производство на продукция и услуги, като се изпълняват държавните образователни стандарти за придобиване на квалификация по професии или документацията за професионално обучение на училището или на заявителя на професионалното обучение.

Раздел V

Кредити в професионалното образование и в професионалното обучение.

Чл. 94. (1) Професионална квалификация по професия се придобива, когато след оценяване или валидиране се установи, че са постигнати всички единици резултати от учене, включени в държавния образователен стандарт за придобиване на квалификация по съответната професия.

(2) Могат да се оценяват или валидират отделни единици резултати от учене, определени в държавното образователно изискване за придобиване на квалификация по съответната професия, за което се присъждат кредити.

(3) Кредитът е измерител на постигната единица резултати от учене от държавното образователно изискване за придобиване на квалификация по съответната професия.

(4) Кредитите се присъждат от институциите по чл. 9, ал. 1 от Закона за професионалното образование и обучение и се удостоверяват с документ по образец, утвърден от министъра на образованието и науката.

(5) Кредити могат да се натрупват с цел придобиване на професионална квалификация по професия и/или да се прехвърлят за придобиване на професионална квалификация по друга професия от същото професионално направление.

(6) Кредити, присъдени на единици резултати от учене по обща професионална подготовка, могат да се пренасят и натрупват за придобиване на професионална квалификация по всички професии от списъка на професиите по чл. 6, ал. 1 от Закона за професионалното образование и обучение.

(7) Условията и редът за присъждане, натрупване и трансфер на кредити се определят с наредба на министъра на образованието и науката.

Раздел VI

Завършване, удостоверяване и признаване на професионалното образование и професионалното обучение.

Чл. 95. (1) Професионалното образование се придобива след успешно полагане на:

1. задължителен държавен зрелостен изпит по учебния предмет Български език и литература съгласно Закона за предучилищното и училищното образование, и

2. задължителен държавен изпит за придобиване на професионална квалификация - по теория и практика на професията.

(2) Професионалното обучение по рамковите програми Б се завършва с полагане на държавен изпит за придобиване на професионална квалификация - по теория и практика на професията.

Чл. 96. (1) Организацията и провеждането на изпитите, по чл. 33, ал. 1, т. 2, ал. 2 от Закона за професионалното образование и обучение, за придобиване на професионална квалификация се уреждат с наредба на министъра на образованието и науката, а съдържанието им – съгласно държавните образователни стандарти за придобиване на квалификация по професии.

(2) Изпитът за придобиване на професионална квалификация по ал. 1 се провежда в две части: част по теория на професията и част по практика на професията.

Чл. 97.(1) В състава на комисиите за провеждане на изпита с равни квоти се включват представители на обучаващата институция, на работодателите и на работниците и служителите. За обучението чрез работа (дуална система на обучение) в състава на комисиите се включва и представител на работодателите по чл. 5, ал. 4 от Закона за професионалното образование и обучение.

(2) Представителите на обучаващата институция са учители или други лица, извършващи професионална подготовка.

(3) Представителите на работодателите са с квалификация от съответната професионална област, а на работниците и служителите - с квалификация и трудов стаж не по-малко от четири години по съответната професия.

(4) Комисиите за провеждане на изпит се назначават от ръководителя на обучаващата институция.

(5) В случай че организациите на работодателите или на работниците и служителите, както и на висшите училища не предложат свои представители за включване в състава на изпитните комисии, ръководителят на обучаващата институция допълва състава на комисията с определени от него членове.

Чл. 98. (1) Изпитът за придобиване на степен на професионална квалификация се провежда съгласно чл. 36 от Закона за професионалното образование и обучение.

(2) Изпитът за придобиване на квалификация по част от професията, както и за актуализиране или за разширяване на професионалната квалификация се провежда като писмен изпит по теория и индивидуално задание по практика, определени от обучаващата институция след съгласуване с представителите на работодателите и на работниците и служителите.

Чл. 99. (1) Завършено професионално образование се удостоверява със:

1. диплома за завършено средно образование;
2. свидетелство за професионална квалификация;

(2) Завършено професионално обучение с придобиване на степен на професионална квалификация се удостоверява със:

1. удостоверение за завършен първи гимназиален етап или документ за завършен клас от втория гимназиален етап на средното образование;
2. свидетелство за професионална квалификация;

(3) За завършено професионално обучение за придобиване на квалификация по част от професията, за актуализиране или за разширяване на професионалната квалификация се издава удостоверение за професионално обучение.

(4) Съдържанието на документите по ал. 1, 2 и 3 се определя съгласно държавния образователен стандарт за информацията и документите.

(5) Условието и редът за издаване на свидетелство за правоспособност се определят с наредби на министъра на образованието и науката, освен ако в закон е предвидено друго.

(6) Придобилият свидетелство за професионална квалификация или удостоверение за професионално обучение по свое желание може да получи Европейско приложение.

Чл. 100. Валидирането на професионални знания, умения и компетентности е установяване и признаване на професионални знания, умения и компетентности, придобити чрез неформално обучение или информално учене, и на съответствието им с държавните образователни изисквания за придобиване на квалификация по професии.

Чл. 101. Право на валидиране на професионалните им знания, умения и компетентности имат лица, които притежават образователно равнище:

втора и трета степен - необходимото образователно равнище, по чл. 8, ал. 6 от Закона за професионалното образование и обучение, за съответната степен на професионална квалификация.

Чл.102. (1) Установяването на придобити професионални знания, умения и компетентности се извършва чрез:

1. предварително съпоставяне на заявените от лицето професионални знания, умения и компетентности с резултатите от ученето, включени в съответния държавен образователен стандарт за придобиване на квалификация по професия;

2. полагане на изпит по теория и практика на професията.

(2) След предварителното съпоставяне по ал. 1, т. 1 лицето може да бъде насочено към допълнително обучение или да бъде допуснато до полагане на изпит по ал. 1, т. 2.

(3) За признаване на степен на професионална квалификация изпитът по ал. 1, т. 2 е държавен и се организира в съответствие с чл. 36 от Закона за професионалното образование и обучение, а за признаване на професионална квалификация по част от професия изпитът по ал. 1, т. 2 се организира в съответствие с чл. 37, ал. 2 от Закона за професионалното образование и обучение

(4) На лицата, успешно положили изпитите по ал. 1, т. 2, се издават следните документи:

1. свидетелство за валидиране на професионална квалификация - когато са установени всички единици резултати от ученето, включени в държавния образователен стандарт за придобиване на квалификация по професия;

2. удостоверение за валидиране на професионална квалификация по част от професия - когато са установени част от единиците резултати от учене, включени в държавния образователен стандарт за придобиване на квалификация по професия.

(5) Лицата, получили свидетелството по ал. 4, т. 1, ползват правата на лицата, получили свидетелство за професионална квалификация по чл. 38, ал. 2, т. 2 от Закона за професионалното образование и обучение, а лицата, получили удостоверението по ал. 4, т. 2, ползват правата на лицата, получили удостоверение за професионално обучение по чл. 38, ал. 3 от Закона за професионалното образование и обучение

(6) Съдържанието на документите по ал. 4 се определя с държавния образователен стандарт за информацията и документите.

(7) Условието и редът за валидиране на професионални знания, умения и компетентности се определят с наредба на министъра на образованието и науката.

(8) За разходи за установяване, документиране, оценяване и признаване на опита на лицата, както и за провеждане на изпитите за придобиване на професионална квалификация, направени от институцията по чл. 9, ал. 1, т. 1 и 2 от Закона за професионалното образование и обучение, се заплащат суми в размер, определен от тези институции, като сумите не могат да надвишават действителния размер на разходите.

(9) Сумите по ал. 8 не се събират, когато дейностите се финансират със средства от програми и проекти, финансирани със средства от европейските структурни фондове.

Чл. 103. (1) Печат с изображение на държавния герб се полага върху свидетелството за професионална квалификация и свидетелството за валидиране на професионална квалификация, издавани от училището, както и върху приложенията и дубликатите на тези документи.

(2) Печатът с изображение на държавния герб се полага от училището.

Раздел VII

Финансиране на професионалното образование, обучение и ориентиране

Чл. 104. (1) Финансирането на професионалното обучение и ориентиране в Професионална гимназия по транспорт „Коста Петров” се финансират от:

1. държавния бюджет;
2. спонсорства, дарения, завещания;
3. собствени приходи;
5. национални и международни програми;
6. други източници.

(2) Средствата от държавния бюджет осигуряват финансирането на:

1. издръжката на професионалното образование и професионалното обучение
2. дейностите за ресурсно подпомагане на децата и учениците със специални образователни потребности.

(3) Собствените приходи се използват за издръжка и за развитие на материално-техническата база.

(4) Обучението по чл. 5, ал. 4 от Закона за професионалното образование и обучение се финансира, както следва:

1. практическото обучение - по чл. 5, ал. 4, т. 1 от Закона за професионалното образование и обучение - със средства от работодателя;
2. обучението по чл. 5, ал. 4, т. 2 от Закона за професионалното образование и обучение - със средства от държавния бюджет.

(5) Обучението по ал. 4 може да се финансира и със средства от европейските структурни фондове.

Чл.105. (1) Професионалното обучение на лица, навършили 16 години, в училище се осигурява финансово от обучаемия или друг възложител на обучението, съгласно чл.61 от Закона за професионалното образование и обучение.

(2) В случаите по ал. 1 училището самостоятелно определя приема на обучението, /чл. 61. ал. 3 от Закона за професионалното образование и обучение/

(3) Организацията, провеждането, материалното и финансовото осигуряване на професионалното обучение се уреждат с договор между директора на училището и възложителя на обучението.

Чл. 106. (1) Учениците, които от учебната 2017-2018 г., постъпват в VIII клас, се обучават за придобиване на професионално образование по училищни учебни планове и учебни програми, утвърдени при условията и по реда на ЗПОУ.

(2) През учебните години по ал. 1 учениците извън посочените в ал. 1 се обучават и завършват обучението си за придобиване на професионално образование по училищни учебни планове и учебни програми, утвърдени при условията и по реда на отменения Закон за народната просвета и Закон за степента на образование, общообразователния минимум и учебния план, както и при условията и по реда, определени в разпоредбите на Закона за професионалното образование и обучение, действащи до 1 август 2016 г.

Чл. 107. (1) Заварените и не приключили до влизането в сила на Закона за професионалното образование и обучение /01.08.2016г./ обученията за придобиване на професионална квалификация на лица, навършили 16 години, се довършват и професионалната квалификация се придобива при досегашните условия и ред.

(2) Лицата, навършили 16 години, които се приемат за обучение за придобиване на професионална квалификация до утвърждаването на съответните рамкови програми по чл. 10 от Закона за професионалното образование и обучение /01.08.2016г./, се обучават и завършват обучението си при досегашните условия и ред.

Чл.108. (1) Лице, навършило 16 години и завършило основно образование преди учебната 2016 - 2017 г., се записва в IX клас в училище за придобиване на професионално образование или

професионално обучение, като полага приравнителни изпити по учебните предмети или модули, включени в задължителните и избираемите учебни часове на училищния учебен план за VIII клас, действащ по време на записването, ако лицето не ги е изучавало.

(2) Лице, навършило 16 години и завършило клас от гимназиалната степен преди 2016 - 2017 г., се записва в следващ клас в училище за придобиване на професионално образование или професионално обучение, като полага приравнителни изпити по учебните предмети или модули, включени в задължителните и избираемите учебни часове на училищния учебен план, действащ по време на записването, за класовете от VIII клас до съответния клас, в който се записва, ако лицето не е изучавало тези учебни предмети/модули.

Чл.109. Лице, навършило 16 години и успешно завършило X клас по реда на отменените Закон за народната просвета и Закон за степента на образование, общообразователния минимум и учебния план, има право да се обучава за придобиване на втора степен на професионална квалификация по смисъла на чл. 8, ал. 4, т. 2, буква „д” от Закона за професионалното образование и обучение /01.08.2016г./.

Чл. 110. (1) До влизането в сила на подзаконовите актове, предвидени в Закона за професионалното образование и обучение /01.08.2016г./, се прилагат действащите към влизането му в сила подзаконови нормативни актове, доколкото не му противоречат.

(2) До приемането на държавните образователни стандарти за придобиване на квалификация по професии се прилагат съответно действащите до влизането в сила на Закона за професионалното образование и обучение /01.08.2016г./ държавни образователни изисквания за придобиване на квалификация по съответните професии.

Чл. 111. (1) Професионалното образование се осъществява в средната степен - в първи и във втори гимназиален етап /първи гимназиален - от VIII до X клас включително, и втори гимназиален - от XI до XII клас включително /, чрез общообразователната и професионалната подготовка. То може да се допълва и чрез разширената подготовка / в сила от учебна 2017-2018 година/.

(2) Приемането на учениците в училището се осъществява при условия и по ред, определени със Заповед на началника на регионалното управление на образованието, съгласно чл. 142, ал.3, т.1 от Закона за предучилищното и училищното образование.

(3) Приемането на учениците в VIII клас, съгласно чл.142, ал.3, т.1 от Закона за предучилищното и училищното образование, се извършва въз основа на резултатите от националното външно оценяване.

Чл. 112.(1) Професионалната подготовка обхваща компетентности, необходими за придобиване на професионална квалификация, както и за придобиване на правоспособност за професии, упражняването на които изисква такава, включително за упражняване на регулирани професии.

(2) Професионалната подготовка осигурява постигането на държавния образователен стандарт за придобиването на квалификация по професия в двата гимназиални етапа на средната степен на образование.

(3) Професионалната подготовка за всяка професия е обща, отраслова, специфична и разширена и включва обучение по теория и практика на професията.

(4) Целите, съдържанието и характеристиките на видовете професионална подготовка се определят в Закона за професионалното образование и обучение.

Чл.113. Професионално-практическо обучение на учениците се осъществява при условия, съобразени със санитарно-хигиенните и здравни изисквания, определени с акт на министъра на здравеопазването.

ГЛАВА XIII ВАЛИДИРАНЕ НА РЕЗУЛТАТИ ОТ УЧЕНЕТО

Чл.114. Валидиране на професионални знания, умения и компетентности по професия или част от нея.

(1). Валидирането е оценяване и признаване на съответствието между компетентности, придобити чрез неформално обучение и информално учене, и изискванията за завършване на клас, етап или степен на образование и/или за придобиване на професионална квалификация и издаване на съответния официален документ с цел:

1. достъп до образование в училищата от системата на училищното образование;

2. достъп до обучение за придобиване на професионална квалификация;

3. улесняване на достъпа до пазара на труда.

(2) При условията и по реда на тази глава може да се валидират компетентности само на лица, които нямат придобито основно или средно образование.

(3) При условията и по реда на тази глава може да се валидират компетентности по учебен предмет по чл.135, ал.1 от Закона за училищното и предучилищното образование, само на лица, придобили средно образование, ако учебният предмет не е включен в дипломата им.

(4) При условията и по реда на тази глава може да се валидират компетентности за завършен период от училищно обучение, както и клас от първи гимназиален етап или първи гимназиален етап на лице в задължителна училищна възраст, търсещо или получило закрила по Закона за убежището и бежанците, когато е невъзможно представянето на съответния документ за съответното лице.

Чл. 115. (1) При условията и по реда на тази глава може да се валидират компетентности:

1. необходими за придобиване на професионална квалификация.

2. по учебен предмет по чл. 135 ал.1 от ЗПУО

(2) Валидирането по ал.1, т.1 се извършва при условията и по реда на Закона за професионалното образование и обучение.

(3) Валидирането по ал. 1, т.2 се извършва при условията и по реда на допълнителните държавни зрелостни изпити, като лицето избира дали да положи изпита върху учебното съдържание по чл. 135, ал. 1 или 3. от ЗПУО

(4) Гражданите не може повторно да валидират компетентности, признати при условията и по реда на тази глава.

Чл. 116. (1) Съответствието на компетентностите с изискванията за завършване на клас, етап или степен на образование и/или за професионална квалификация се удостоверява със следните документи:

1. удостоверение за валидиране на компетентности по учебен предмет за един или няколко класа, което дава право за издаване на документ за завършен клас, етап или степен при условия, определени с държавния образователен стандарт за информацията и документите;

2. удостоверение за валидиране на компетентности по учебен предмет, невключен в дипломата за средно образование, което дава право за включване на оценката в балообразуването при кандидатстване във висше училище;

3. свидетелство за валидиране на професионална квалификация;

4. удостоверение за валидиране на професионална квалификация по част от професия.

(2) Съответствието на компетентностите с изискванията за завършване на клас, етап или основна степен на образование за лицата по чл.166, ал.6 от ЗПУО се удостоверява освен с документите по чл. 168 ал. 1, т. 3 - 5 от ЗПУО и със следните документи:

1. удостоверение за валидиране на компетентности за клас от първи гимназиален етап, което дава право за продължаване в следващ клас;

2. удостоверение за валидиране на компетентности за първи гимназиален етап, което дава право за продължаване във втори гимназиален етап.

(3) Съдържанието и редът за издаване на документите по ал.1 и 2 се определят с

държавния образователен стандарт за информацията и документите.

ГЛАВА XIV

УЧЕНИЦИ

Чл.117. Учениците участват като партньори в училищното обучение и имат активна роля за постигане на целите на образователно-възпитателния процес.

Чл. 118.(1) Учениците имат следните права:

1. да бъдат обучавани и възпитавани в здравословна, безопасна и сигурна среда;
2. да бъдат зачитани като активни участници в образователния процес;
3. да избират профила и професията;
4. да избират между учебните предмети или модули, предложени от училището за изучаване в избираемите и във факултативните учебни часове;
5. да получават библиотечно-информационно обслужване;
6. да получават информация относно обучението, възпитанието, правата и задълженията си;
7. да получават обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие;
8. да бъдат информирани и консултирани във връзка с избора на образование и/или професия;
9. да участват в проектни дейности;
10. да дават мнения и предложения за училищните дейности, включително за избираемите и за факултативните учебни часове;
11. чрез формите на ученическо самоуправление да участват в обсъждането при решаване на въпроси, засягащи училищния живот и училищната общност, в т. ч. училищния учебен план;
12. да получават съдействие от училището и от органите на местното самоуправление при изразяване на мнението си по въпроси, които пряко ги засягат, както и при участие в живота на общността;
13. да бъдат поощрявани с морални и материални награди.

(2) Учениците участват в училищния живот и в организационното развитие на училището чрез различни форми на ученическо самоуправление на ниво паралелка и училище, определени с правилника на училището по предложение на учениците.

(3) Учениците имат право да получават стипендии при условия и по ред, определени от Министерския съвет.

Чл. 119. (1) Учениците имат следните задължения:

1. да присъстват и да участват в учебните часове и занимания;
2. да съхраняват авторитета на училището и училищната общност и да допринасят за развитие на добрите традиции;
3. да зачитат правата, честта и достойнството на другите, както и да не прилагат физическо и психическо насилие;
4. да носят училищната униформа и другите отличителни знаци на училището, когато такива са предвидени, или да се явяват в училището с облекло и във вид съгласно изискванията на училищния правилник;
 - 4.1. - Облеклото и прическата да не са екстравагантни, /извън чл. 172 от ЗПУО/;
 - не се допускат ученици с къси панталони, джапанки, потници, дълбоко изрязани деколтета, голи гърбове и облекла разкриващи белъто;
 - за момичетата блузите да са до колана, да не са силно гримирани, поли не по-къси от 4-ри пръста над коляното;
 - забранява се носенето на масивни бижута;
 - 4.2. Всеки учител, установил нарушения, свързани с неприличен външен вид, информира директора.
5. Да не участват в хазартни игри, да не употребяват тютюн и тютюневи изделия, алкохол и наркотични вещества.

6. Да не носят оръжие, както и други предмети, които са източник на повишена опасност.
 7. Да спазват правилата за поведение в паралелката и в училището.
 8. Да спазват правилника за дейността на институцията.
 9. Да не възпрепятстват със своето поведение и постъпки нормалното протичане на учебните часове.
 10. Да не използват мобилните си телефони по време на учебните часове.
 11. Учениците, освободени от физическо възпитание, са длъжни: да присъстват в учебните часове и да вземат участие в организацията им, /извън чл. 172 от ЗПУО/.
 12. Да не учи в училище, ако е сключил граждански брак, /извън чл. 172 от ЗПУО/;
През учебното време да не посещават питейни и хазартни заведения, /извън чл. 172 от ЗПУО/;
Да не влизат с превозни средства в двора на училището, /извън чл. 172 от ЗПУО/;
Да не отсъстват от училище без уважителни причини, /извън чл. 172 от ЗПУО/;
Да не накърняват с поведението си достойнството на учителя;
- (2) Правилникът за дейността на институцията може да предвиди и други права и задължения за децата и учениците, доколкото те не противоречат на ЗПУО.

Чл. 120. (1) Ученик е този, който е записан в училище за обучение за завършване на клас.

(2) Ученик се отписва от училището, когато:

1. се премества в друго училище;
 2. се обучава в дневна форма и не е посещавал училище по неуважителни причини за период, по-дълъг от два месеца;
 3. се обучава в самостоятелна и индивидуална форма и не се е явил да положи съответните изпити в три поредни сесии.
- (3) В случаите по ал.2, т.2 и3, когато ученикът е в задължителна училищна възраст, директорът на училището уведомява съответната общинска или районна администрация, регионалното управление на образованието и органите за закрила на детето.

Чл. 121. (1) За неизпълнение на задълженията, определени в правилника за дейността на училището, след изчерпване на останалите механизми за въздействие върху вътрешната мотивация и за преодоляване на проблемното поведение на учениците може да се налагат следните санкции:

1. забележка (при направени 7 неизвинени отсъствия);
 2. преместване в друга паралелка в същото училище;
 3. предупреждение за преместване в друго училище (при направени 10 неизвинени отсъствия);
 4. преместване в друго училище;
 5. преместване от дневна форма в самостоятелна форма на обучение.
- (2) Когато ученикът възпрепятства провеждането на учебния процес, учителят може да го отстрани до края на учебния час.
- (3) Когато ученикът се яви в училище с облекло или във вид, които са в нарушение на правилника за дейността на училището, както и когато състоянието му не позволява да участва в учебния процес, той се отстранява от училище до отпадане на основанието за отстраняването му.
- (4) Веднага след приключването на учебния час по ал.2 или след отстраняването на ученика по ал.3 се предприемат дейности за мотивация и за преодоляване на проблемното поведение и се уведомява родителят.
- (5) За ученика с наложена санкция се осигуряват и дейности за превенция и преодоляване на проблемно поведение.

Чл. 122. (1) Санкцията "преместване в друга паралелка в същото училище" не се прилага, когато това налага промяна на профила, професията или специалността.

(2) Санкцията "преместване от дневна форма в самостоятелна форма на обучение" се прилага за ученици, навършили 16-годишна възраст.

(3) Санкциите "преместване в друго училище" и "преместване от дневна форма в самостоятелна форма на обучение" се налагат за тежки или системни нарушения.

(4) Санкции не се налагат на ученици, когато поведението им е резултат от увреждане или нарушение на здравето, посочено в медицински документи.

Чл. 123. (1) За едно нарушение не може да бъде наложена повече от една санкция по чл.121, ал. 1. Мерките по чл. 122, ал. 2 и 3 се налагат независимо от санкциите по чл. 121, ал. 1. /съгласно чл. 199, чл. 200, чл.201 от ЗПУО/

(2) Видът на санкцията се определя, като се отчитат причините и обстоятелствата при извършване на нарушението, видът и тежестта му, както и възрастовите и личностните особености на ученика.

Чл. 124. (1) Санкциите са срочни.

(2) Срокът на санкциите е до края на учебната година.

(3) Когато санкциите "преместване в друга паралелка в същото училище", "предупреждение за преместване в друго училище", "преместване в друго училище" и "преместване от дневна форма в самостоятелна форма на обучение" са наложени до 30 учебни дни преди края на втория учебен срок, те влизат в сила от началото на следващата учебна година.

Чл. 125. (1) Санкциите "забележка" и "преместване в друга паралелка в същото училище" се налагат със заповед на директора по мотивирано писмено предложение на класния ръководител, а всички останали санкции - със заповед на директора по предложение на педагогическия съвет.

(2) Мярката по чл. 121, ал. 3 се налага със заповед на директора /чл.203. ал.2 от ЗПУО/.

Чл.126. (1) За откриване на процедура по налагане на санкциите по чл.121, ал.1 директорът задължително уведомява родителя, а в случаите по чл.121, ал.1, т.3 - 5 – и съответните териториални структури за закрила на детето.

(2) В процедурата по налагане на санкция малолетният ученик се представлява от родителя си или от упълномощено от родителя лице, а непълнолетният ученик извършва всички действия лично, но със съгласието на родителите си.

(3) Ученикът има право преди налагане на съответната санкция да бъде изслушан и/или писмено да обясни фактите и обстоятелствата, свързани с конкретното нарушение. Изслушването задължително се извършва в присъствието на психолог или на педагогически съветник.

(4) Родителят на ученика има право да присъства на изслушването и да изрази мнение, както и да участва в процедурата по налагане на санкцията при условия и по ред, определени с държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

(5) Конкретните условия и ред за налагане на санкциите по чл.121 се определят с държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

Чл.127. (1) Заповедта за налагане на санкцията се издава в 14-дневен срок от предложението по чл. 125 /съгласно чл. 205, ал.1 от ЗПУО/.

(2) В заповедта по ал. 1 се посочват видът на санкцията, срокът и мотивите за налагането ѝ.

(3) Заповедта се съобщава в тридневен срок от издаването ѝ на ученика и на родителя му, а заповедта за налагане на санкция "преместване в друго училище"- и на началника на регионалното управление на образованието.

(4) Заповедта по ал.1 може да се оспорва по административен ред пред органите по чл. 259, ал. 2, т. 1, 2, 3 и 5 от ЗПУО.

(5) Заповедта по ал. 1 може да се обжалва при условията и по реда на Административно процесуалния кодекс.

Чл. 128. (1) Наложените санкции се отразяват в ученическата книжка, в личния картон и в бележника за кореспонденция на ученика.

(2) Ученик, на когото е наложена санкция "преместване в друго училище", продължава обучението си в другото училище при условия и по ред, определени със заповед на началника на регионалното управление на образованието.

(3) Ученик, на когото е наложена санкция "предупреждение за преместване в друго училище", "преместване в друго училище" или "преместване от дневна форма в самостоятелна форма на обучение", за срока на санкцията се лишава от правото да получава стипендия за отличен успех.

(4) При налагане на мярката по чл.125, ал.2 ученикът няма право да напуска територията на училището по времето на отстраняването си. При изпълнението на мярката училището създава условия за работа с учениците за повишаване на мотивацията и социалните им умения за общуване.

Чл.129. (1) Санкциите се заличават с изтичане на срока, за който са наложени, или предсрочно по реда, по който са наложени.

(2) По желание на ученика, след заличаване на санкциите "преместване в друга паралелка в същото училище" и "преместване в друго училище", той може да продължи обучението си в паралелката или в училището, в което е преместен.

(3) Зачиването се отбелязва в ученическата книжка и в личния картон на ученика.

Чл.130. Отсъствия на учениците от учебните занятия:

Ученикът може да отсъства от училище по уважителни причини в следните случаи:

- 1.1 по медицински причини – при представяне на медицински документ и след писмено потвърждение от родителя/представителя на детето/лицето, което полага грижи за детето;
- 1.2 поради наложително участие в друга дейност – при представяне на документ от спортния клуб, в който членува, от организаторите на състезания, конкурси, олимпиади, фестивали, концерти, спектакли, изложби и други, и след писмено потвърждение от родителя/представителя на детето/лицето, което полага грижи за детето;
- 1.3. до 3 дни в една учебна година с разрешение на класния ръководител на училището въз основа на писмена молба от родителя/представителя на детето/лицето, което полага грижи за детето;
- 1.4. до 7 дни в една учебна година с разрешение на директора на училището .

При направени отсъствия в срок до една седмица ученикът представя на класния си ръководител необходимите документи за извиняването на отсъствията. При неспазване на горепосочения срок отсъствията се отразяват като неизвинени.

Ученикът може да отсъства от производствена практика до три дни с болничен лист.

Отсъствията на ученика от учебни занятия по уважителни причини /след завръщане от карантина след ковид 19/се удостоверява с представена медицинска бележка за извършен преглед, който при посещение в лечебно заведение и осъществен преглед, лекарят задължително издава.

Отсъствия на ученика от учебен час без уважителна причина е неизвинено отсъствие.

Закъснение до 20 минути за два учебни часа без уважителни причини се считат за един учебен час неизвинено отсъствие.

За допуснатите отсъствия класният ръководител своевременно и писмено уведомява родителя или настойника на ученика.

Ученикът, обучаван в дневна форма, чиито отсъствия не позволяват оформяне на срочна или годишна оценка по един или няколко учебни предмета, по предложение на ПС директорът определя със заповед условията и редът за оценяване на знанията за завършване на учебния срок и/или година.

ГЛАВА XV

ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА УЧЕНИЦИТЕ

Чл.131. (1) Училището осигуряват подкрепа за личностно развитие на учениците съвместно с държавните и местните органи и структури и доставчиците на социални услуги.

(2) Училището разработва и прилага цялостни политики за:

1. подкрепа за личностно развитие на ученика;
2. изграждане на позитивен организационен климат;
3. утвърждаване на позитивна дисциплина;
4. развитие на училищната общност.

(3) Изграждането на позитивен организационен климат изисква създаване на условия за сътрудничество, ефективна комуникация и отношения на загриженост между всички участници в процеса на образование.

(4) При работата с учениците училището основава дейността си на принципа на позитивната дисциплина, който се свързва с мерки и подходи, гарантиращи изслушване на ученика, осъзнаване на причините за проблемното му поведение и предоставяне на възможност за усвояване на добри поведенчески модели спрямо себе си и останалите.

(5) При работата с учениците училището основава дейността си на принципа на превенцията на обучителните трудности и ранното оценяване на риска от тях. Тези мерки се прилагат към всички ученици в обща класна стая по ред, определен в държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

(6) Постоянни действащи екипи за разработване и координиране на прилагането на институционалните политики за подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се формират в началото на учебната година, след проведени родителски срещи и консултация с обществения съвет.

(7) Дейности за въздействие върху вътрешната мотивация за преодоляване на проблемното поведение на ученика и за справяне със затрудненията му с приобщаването в образователния процес и в училищната среда, с участието му в дейността на институцията и с поведенческите му прояви:

1. обсъждане между ученика и класния ръководител с цел изясняване на възникнал проблем и получаване на подкрепа за разрешаването му;
2. използване на посредник при решаване на конфликт в училище;
3. консултиране на детето или ученика с психолог;
4. консултиране на детето или ученика с педагогически съветник;
5. създаване на условия за включване на ученика в група за повишаване на социалните умения за общуване и за решаване на конфликти по ненасилствен начин;
6. насочване на детето или ученика към занимания, съобразени с неговите потребности;
7. индивидуална подкрепа за ученика от личност, която той уважава (наставничество);

8. участие на ученика в дейности в полза на паралелката или училището;

(8) дейности в полза на паралелката и училището:

1. Дейността по т.8 се осъществява, като ученикът съвместно с класния ръководител избира конкретна дейност, определена в правилника за дейността на училището, която да извърши в полза на училището или паралелката.
2. Дейността в полза на училището или паралелката трябва да е съобразена с възрастовите особености и здравословното състояние на учениците и да не унижава тяхното достойнство.

Чл. 132. (1) Училището има етичен кодекс на училищната общност, който се приема от представители на педагогическия съвет, обществения съвет, настоятелството и на ученическото самоуправление по ред, както следва:

1. Обсъждане на проект на етичен кодекс от педагогическия съвет, обществения съвет и представители на ученическото самоуправление.

2. Приемане на етичен кодекс от педагогическия съвет, обществения съвет и настоятелството.

(2) Етичният кодекс се изготвя по достъпен и разбираем за учениците начин и се поставя на видно място в училищната сграда.

(3) Етичният кодекс се публикува на интернет страницата на училището.

Чл.133. (1) На учениците се предоставя подкрепа за личностно развитие, която осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията им.

(2) Подкрепата за личностно развитие се прилага в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всеки ученик.

(3) За реализиране на общата и допълнителната подкрепа в училището работи педагогически съветник.

Чл. 134. (1) Подкрепата за личностно развитие е обща и допълнителна.

(2) Общата и допълнителната подкрепа се осигуряват там, където е ученикът - в училището и в центровете за подкрепа за личностно развитие. В случаите по чл. 111, ал. 1, т. 1 от ЗПУО - в домашни или в болнични условия.

(3) Допълнителната подкрепа за личностно развитие включва:

1. работа с дете и ученик по конкретен случай;
2. психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания;
3. осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти;
4. предоставяне на обучение по специалните учебни предмети за учениците със сензорни увреждания;
5. ресурсно подпомагане.

(4) Допълнителната подкрепа за личностно развитие се предоставя на деца и ученици:

1. със специални образователни потребности;
2. в риск;
3. с изявени дарби;
4. с хронични заболявания.

Чл. 135. Общата подкрепа за личностно развитие:

(1) На учениците в системата на предучилищното и училищното образование се предоставя обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие, която осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията им.

(2) Подкрепата за личностно развитие се прилага в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всеки ученик.

(3) Общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие се осигуряват в училищата и в центровете за подкрепа за личностно развитие, а в случаите по чл. 111, ал. 1, т. 1 ЗПУО - в домашни или стационарни условия в лечебно заведение.

(4) За реализиране на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие в детските градини и училищата работят психолог или педагогически съветник, логопед, ресурсни учители и други специалисти според потребностите на децата и учениците.

(5) Общата подкрепа за личностно развитие се предоставя от учителите и от други педагогически специалисти в детската градина, училището или в центъра за подкрепа за личностно развитие.

(6) Допълнителната подкрепа за личностно развитие се предоставя в зависимост от плана за подкрепа на детето или ученика, в който се определят конкретните дейности за допълнителната подкрепа за личностно развитие и необходимите специалисти за предоставянето на подкрепата.

2. екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти;
3. допълнително обучение по учебни предмети при условията на ЗПУО;
4. допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове;
5. консултации по учебни предмети;
6. кариерно ориентиране на учениците;
7. занимания по интереси;
8. библиотечно-информационно обслужване;
9. грижа за здравето;

10. поощряване с морални и материални награди;
 12. дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;
 13. ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения;
- (2) Общата подкрепа се осигурява в училище и центрове за подкрепа за личностно развитие.
- 3) Общата подкрепа по ал.1, т. 2, 3, 5 и 8 се осигурява само от училището.

Чл.136. Екипната работа между учителите и другите педагогически специалисти включва обсъждане на проблеми и обмяна на добри практики при работата им с едни и същи ученици с цел повишаване ефективността на педагогическите подходи.

Чл. 137. Кариерното ориентиране в училищното образование включва взаимно допълващи се дейности за информиране, диагностика, консултиране, посредничество и проследяване с оглед подпомагане на учениците в техния самостоятелен и осъзнат избор на образование и/или професия и осъществяване на връзка между училището и пазара на труда.

Чл.138. Заниманията по интереси се организират за развитие на способностите и на компетентностите на учениците, за изява на дарбите им в областта на науките, технологиите, изкуствата, спорта, глобалното, гражданското и здравното образование, както и за придобиване на умения за лидерство.

Чл.139. Библиотечно-информационното обслужване се осигурява чрез училищна библиотека и гарантира свободен достъп до информация на учениците от различни документални източници в библиотечния фонд и в глобалната мрежа с цел изграждане на навици за четене и компетентности за търсене и ползване на информация.

Чл.140. Грижата за здравето се осигурява чрез гарантиране на достъп на децата и учениците до медицинско обслужване и програми за здравно образование и за здравословен начин на живот.

Чл.141. (1) Учениците се поощряват с морални и с материални награди за високи постижения в образователната дейност, в заниманията по интереси и за приноса им към развитието на училищната общност при условия и по ред, определени с държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

(2) Министърът на образованието и науката може да учредява национални награди учениците.

(3) Началникът на регионалното управление на образованието и кметът на общината със заповед може да учредяват регионални, съответно общински награди на учениците.

(4) Директорът на институцията след решение на педагогическия съвет със заповед може да учредява награди за учениците.

(5) Предвидените в ал. 4 награди са в размер до 100 лв., като следва да бъдат получени за:

1. Постигнати високи резултати от ученика в учебната дейност – национални награди, регионални награди, международни награди, класирания на състезания и олимпиади.
2. Постигнати високи резултати в извънкласната или извънучилищната дейност.
3. Наградата се присъжда след мотивирано предложение от директора, класния ръководител или учител до педагогически съвет.

(6) Практиките за подкрепа на инициативността и участието на учениците:

1. организиране на доброволчески дейности във и извън училище;
2. поддържане на училищни медии с активното участие на учениците (вестници, радио, телевизия, списания, интернет страници и др.);
3. организиране на училищни кампании, подкрепящи здравето, толерантността, социалната чувствителност, правата на човека, опазването на околната среда и пр.;
4. организиране на училищни празници и събития съобразно календара на световните, международните, европейските, националните, общинските, местните, професионалните и културните дати и празници;

5. организиране на обученията на връстници от връстници;
6. развиване на младежкото лидерство;
7. участие в клубове и неформални групи по интереси;
8. реализиране на форми на посредничество, решаване на конфликти, превенция на агресията;
9. въвеждане на практиката на ученици-наставници за превенция на конфликти, отпадане от училище и др.;
10. проучване на мненията, нагласите и очакванията на учениците относно процеса и съдържанието на училищното образование и предложения по училищния живот;
11. насърчаване на информалното учене на територията на училището за научаване чрез правене извън часовете за формално образование и неформално обучение.

Чл.142. (1) Училищата осъществява дейности по превенция на тормоза и насилието, както и дейности за мотивация и преодоляване на проблемното поведение, които са израз на общата воля и на координираните усилия на всички участници в образователния процес.

(2) Видовете и съдържанието на дейностите по превенция на тормоза и насилието са подчинени на обща училищна политика, разработват се самостоятелно от училищната общност и включват:

1. изготвяне съвместно с учениците на правила за поведението им в паралелката;
2. разглеждане на теми от глобалното, гражданското, здравното и интеркултурното образование в часа на класа, в заниманията по интереси и във факултативните часове;
3. партньорство с родителите.

Чл.143. (1) Видовете и съдържанието на дейностите по мотивация и преодоляване на проблемното поведение се определят от училището и включват:

1. обсъждане между ученика и класния ръководител с цел изясняване на възникнал проблем и получаване на подкрепа за разрешаването му;
2. използване на посредник при разрешаване на конфликт в училище-педагогически съветник;
3. консултиране на ученика с психолог или с педагогически съветник;
4. насочване на ученика към занимания, съобразени с неговите потребности;
6. индивидуална подкрепа за ученика от личност, която той уважава (наставничество);
7. участие на ученика в дейности в полза на паралелката или училището;
8. участие в спортни мероприятия организирани от училището (извън чл. 186 от ЗПУО);
9. провеждане на дискуссионни форуми (извън чл. 186 от ЗПУО).

(2) Условието и редът за осъществяване на дейностите по ал.1, т.1 – 7 се определят с държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

Чл. 144. (1) Допълнителната подкрепа за личностно развитие включва:

1. работа с ученик по конкретен случай;
2. осигуряване на достъпна архитектурна среда

(2) Допълнителната подкрепа за личностно развитие се предоставя на ученици:

1. в риск;
2. с изявени дарби;
3. с хронични заболявания.

(3) Видът и формите на обучение, както и конкретните дейности за допълнителната подкрепа за личностно развитие се определят с план за подкрепа на ученика;

Допълнителната подкрепа за личностно развитие се осигурява от училището.

Чл.145. (1) Допълнителната подкрепа се предоставя въз основа на оценката на индивидуалните потребности, която се извършва от екип за подкрепа за личностно развитие в училището.

(2) Екипът по ал. 1 осъществява и допълнителната подкрепа по чл. 187, ал. 1, т. 1 от ЗПУО

(3) Екипът за подкрепа за личностно развитие се създава със заповед на директора за определен ученик по чл. 187, ал. 2. т. 2,3,4 от ЗПУО

(4) В състава на екипа за подкрепа за личностно развитие задължително се включва педагогически съветник, както и логопед. В екипа може да се включват и други специалисти,

както и представители на органите за закрила на детето и на органите за борба с противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

(5) Екипът за подкрепа за личностно развитие работи съвместно с родителите, а при необходимост и с регионалните центрове за подкрепа за процеса на приобщаващото образование и/или с централните за подкрепа за личностно развитие.

Чл. 146. Екипът за подкрепа за личностно развитие в училището:

1. идентифицира силните страни на ученика, затрудненията, свързани с развитието, обучението и поведението му, както и причините за тяхното възникване;
2. извършва оценка на индивидуалните потребности на ученика;
3. изготвя и реализира план за подкрепа;
4. извършва наблюдение и оценка за развитие на всеки конкретен случай;
5. изпълнява и други функции, предвидени в държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

Чл. 147. (1) Условието и редът за осигуряване на общата и на допълнителната подкрепа се определят с държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

ГЛАВА XVI УЧЕНИЧЕСКО САМОУПРАВЛЕНИЕ

Чл. 148 ЦЕЛ: Да организира дейността на учениците в учебно и извънучебно време, съгласно Наредба № 13 от 21.09.2016 г. за гражданското, задраното, екологичното и интеркултурното образование.

ЗАДАЧИ: Да помага при провеждането на учебно-възпитателния процес и да съдейства за разрешаване проблемите на учащите се.

Да работи за издигане имиджа на училището пред обществеността;

В ученическата организация влизат всички ученици на училището.

РЪКОВОДСТВО НА САМОУПРАВЛЕНИЕ:

1. УС се ръководи от Общо събрание и инициативен комитет.
2. Брой, равен на броя на класовете в училището, допълнен до нечетно число;
3. Включва по един представител на ученическите съвети на паралелките от съответния клас, избран от тях.
4. Най-малко веднъж в месеца се свиква от председателя на съвета.
5. Утвърждава формите и правилата на ученическо самоуправление в училището;
6. Прави предложения пред директора и педагогическия съвет относно начините на упражняване на правата на учениците;
7. Мотивира учениците да участват активно в процеса на вземане на решения, касаещи училищния живот и ученическата общност;
8. Участва в изработването на правилника на училището;
9. Посреднички в разрешаването на възникнали проблеми.
10. Участва в заседанията на Националния съвет за закрила на детето чрез свой представител;
11. Участва при обсъждането на нормативни актове, свързани с децата;
12. Дава мнение при създаването и реализирането на стратегии, политики и програми за закрилата и развитието на децата;

13. Участва при реализирането на национални кампании и инициативи за популяризиране на правата на децата свързани с организацията и протичането на учебния процес или на извънкласните дейности;
14. Подпомага провеждането на дейностите на паралелките, класовете и общоучилищните изяви;
15. Работи по проекти съвместно с другите ученици, учителите, училищното ръководство и родителите
16. За координиране действията между ученици и учители – ПС избира един учител, наречен координатор. Той напътства и подпомага учениците в тяхната дейност.

ГЛАВА XVII

РОДИТЕЛИ

Чл. 149. (1) Сътрудничеството и взаимодействието между родителите и училището се осъществяват чрез индивидуални консултации, родителски срещи, обучения, както и всеки път, когато конкретна ситуация или поведение на ученика го прави необходим

(2) Средство за връзка със семейството на ученика е електронната поща на един от родителите, както и електронният дневник на паралелката.

Чл. 150. Родителите имат следните права:

1. периодично и своевременно да получават информация за успеха и развитието на децата им в образователния процес, за спазването на правилата в училището и за приобщаването им към общността;
2. да се срещат с ръководството на училището, с класния ръководител, с учителите и с другите педагогически специалисти в определеното приемно време или в друго удобно за двете страни време;
3. да се запознаят с училищния учебен план;
4. да присъстват и при желание от тяхна страна да бъдат изслушвани, когато се решават въпроси, които засягат права и интереси на ученика;
5. най-малко веднъж годишно да получават информация, подкрепа и консултиране в училището по въпроси, свързани с образованието, с кариерното ориентиране и с личностното развитие на децата им;
6. да избират и да бъдат избирани в обществения съвет на училището;
7. да изразяват мнение и да правят предложения за развитие на училището и центъра за подкрепа за личностно развитие.

Чл. 151. (1) Родителите имат следните задължения:

1. да осигуряват редовното присъствие на ученика в училище, като уведомяват своевременно училището в случаите на отсъствие на детето или ученика;
2. да запишат при условията на чл.12 от ЗПУО ученика в училище в случаите на преместване в друго населено място или училище;
3. редовно да се осведомяват за своите деца относно приобщаването в училищната среда, успеха и развитието им в образованието и спазването на училищните правила;
4. да спазват правилника за дейността на училището и да съдействат за спазването му от страна на ученика;
5. да участват в процеса на изграждане на навици за самоподготовка като част от изграждането на умения за учене през целия живот;
6. да участват в родителските срещи;
7. да се явяват в училището след покана от учител, директор или друг педагогически специалист в подходящо за двете страни време.

(2) Родителите, чиито деца се обучават в самостоятелна форма на обучение по чл. 112, ал.1, т. 2, от ЗПУО, както и в самостоятелна форма, са длъжни да гарантират постигането на целите по чл. 5 от ЗПУО, да осигурят необходимите условия за обучение, учебници и учебни помагала, както и да прилагат по свой избор методики и подходи, съобразени с възрастта, индивидуалните потребности и интересите на детето.

ГЛАВА XVIII

УЧИТЕЛИ ДИРЕКТОРИ И ДРУГИ ПЕДАГОГИЧЕСКИ СПЕЦИАЛИСТИ

РАЗДЕЛ I

ДИРЕКТОР

Чл. 152. (1) Директорът управлява и представлява училището.

(2) Длъжността "директор", съгласно ЗПУО, се заема въз основа на конкурс, проведен при условията и по реда на Кодекса на труда от органите по ал. 1, 2 или 3 и с участието на представители на общественния съвет на училището.

Чл.153. (1) Директорът организира и контролира цялостната дейност на училището в съответствие с правомощията, определени с държавния образователен стандарт за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти.

Чл. 154. (1) В изпълнение на своите правомощия директорът издава заповеди.

(2) Административните актове на директора могат да се оспорват по административен ред пред Министъра на образованието и науката.

Чл. 155. При управлението и контрола на учебната, учебно-производствената, и административно-стопанската дейност директорът се подпомага от заместник-директор.

Чл.156. (1) При отсъствие на директора на училището за срок, по-малък от 60 календарни дни, той се замества от определен със заповед за всеки конкретен случай заместник-директор. Заповедта се издава от директора, а при невъзможност - от съответния орган по чл. 217, ал. 1 – 4 от ЗПУО.

(2) При отсъствие на директора на училището за срок, по-дълъг от срока по ал. 1, съответният орган по чл. 217, ал. 1 - 4 от ЗПУО сключва трудов договор с друго лице за временно изпълняване на длъжността "директор".

РАЗДЕЛ II

2. ЗАМЕСТНИК-ДИРЕКТОР

Чл.157. (1) Длъжността заместник-директор може да се заема от лица, което:

1. не е осъждано за умишлено престъпление от общ характер независимо от реабилитацията;
2. не е лишено от право да упражнява професията;
3. не страда от заболявания и отклонения, които застрашават живота и здравето на децата и учениците, определени с наредба, издадена от министъра на здравеопазването съгласувано с министъра на образованието и науката.

(2) Разпоредбата на ал.1, т.1 не се прилага за лицата, осъдени по наказателни дела, посочени в чл. 1 от Закона за политическа и гражданска реабилитация на репресирани лица.

(3) При възникване на обстоятелство по ал. 1 трудовото правоотношение с педагогическия специалист се прекратява при условията и по реда на Кодекса на труда

Чл.158. Заместник-директорът подпомага директора при организирането на учебната и административно-стопанската дейност на училището.

Чл. 159. Заместник-директорът подпомага директора, като:
подготвя вариантите за организиране на УВП, разпределението на часовете от учебния план и учителите, които ще преподават;
подготвя варианти на седмично разписание;
изготвя необходимите графици;
осъществява контрол върху състоянието на училищната документация;
попълва необходимите форми-образци на НСИ;
подготвя необходимите заявки, справки, информации и други;
участва при разработването на училищния бюджет, на училищните планове и правилници, щатното разписание, Списък-Образец № 1 и други;
организира и съдейства за решаването на въпросите от социално-битов характер;
организира и контролира работата на административния и помощния персонал в училището;
води определена със заповед на директора задължителна училищна документация – книга за подлежащи на задължително обучение ученици и други; организира и контролира изпълнението на текущите и основни ремонти;
грижи се за обогатяването на материално-техническата база и състоянието на сградата;
отговаря за изпълнението на противопожарните изисквания, охрана и хигиена на труда, дейностите по евакуацията на учениците и персонал.

РАЗДЕЛ III УЧИТЕЛИ

Чл. 160. (1) Учителите, директорът, както и заместник-директорът, които изпълняват норма преподавателска работа, са педагогически специалисти.

Учителските длъжности са:

1. учител
2. старши учител
3. главен учител

(2) Педагогически специалисти са лица, които изпълняват функции:

1. свързани с обучението, възпитанието и със социализацията, както и с подкрепата за личностно развитие на учениците в училището.

2. по управлението на институцията по т. 1.

(3) обучението на деца и ученици със специални образователни потребности задължително се подпомага от ресурсен учител съобразно потребността на детето и ученика.

(4) Броят на ресурсните учители се определя в зависимост от броя на децата и учениците със специални образователни потребности, от вида на подкрепата и от броя часове за ресурсно подпомагане при условията на държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

(5) В плана за подкрепа на детето и ученика може да бъде определен и помощник на учителя.

(6) Изискванията към помощника на учителя и функциите му се определят с държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

Чл. 161. (1) Учителска или възпитателска длъжност се заема от лица с висше образование по специалност от професионално направление съгласно Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления и професионална квалификация "учител".

(2) Учителска длъжност по учебен предмет или модул от професионалната подготовка, за който няма съответно професионално направление в Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления, може да се заема и от лица без висше образование и без професионална квалификация "учител", ако те са придобили съответната професионална квалификация при условията и по реда на Закона за професионалното образование и обучение.

(3) Учителска длъжност по учебен предмет или модул от професионалната подготовка, както и от специализираната подготовка може да се заема и от лица със завършено висше образование по съответната специалност и без професионална квалификация "учител".

(4) В случаите, когато учителска длъжност се заема от лица без професионална квалификация "учител", училището изготвя и реализира план за придобиване на педагогически компетентности от съответното лице.

Чл. 162. (1) Не може да заема длъжност на педагогически специалист лице, което:

1. е осъждано за умишлено престъпление от общ характер независимо от реабилитацията;
2. е лишено от право да упражнява професията;
3. страда от заболявания и отклонения, които застрашават живота и здравето на учениците, определени с наредба, издадена от министъра на здравеопазването съгласувано с министъра на образованието и науката.

(2) Разпоредбата на ал.1, т.1 не се прилага за лицата, осъдени по наказателни дела, посочени в чл. 1 от Закона за политическа и гражданска реабилитация на репресирани лица.

(3) При възникване на обстоятелство по ал. 1 трудовото правоотношение с педагогическия специалист се прекратява при условията и по реда на Кодекса на труда.

(4) Разпоредбите на ал. 1, 2 и 3 се прилагат и за заемането на всички останали длъжности в училище.

Чл.163. (1) Трудовите договори с педагогическите специалисти се сключват и прекратяват от директора на училището.

Чл.164. (1) Функциите, професионалните профили, длъжностите и необходимата за заемането им професионална квалификация, както и условията и редът за повишаване на квалификацията, за кариерното им развитие и за атестирането на педагогическите специалисти, включително критериите за атестиране и съставът на атестационната комисия, се определят с държавния образователен стандарт за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти.

Чл. 165. (1) Педагогическите специалисти имат следните права:

1. да бъдат зачитани правата и достойнството им;
2. да определят методите и средствата за провеждане на образователния процес съобразно принципите и целите, определени съгласно ЗПУО
3. да участват във формирането на политиките за развитие на, училището
4. да получават професионална подкрепа в процеса на изпълнение на служебните си задължения;
5. да повишават квалификацията си;
6. да бъдат поощрявани и награждавани.

(2) Педагогическите специалисти имат следните задължения:

1. да осъществяват обучение и възпитание на учениците в съответствие с държавните образователни стандарти;
2. да опазват живота и здравето на учениците по време на образователния процес и на други дейности, организирани от институцията;
3. да зачитат правата и достойнството на учениците и другите участници в училищното образование и да сътрудничат и партнират със заинтересованите страни;
4. да поддържат и повишават квалификацията си съобразно политиките за организационно развитие на съответната институция и специфичните потребности на учениците, с които работят с цел подобряване качеството на образованието им.

(3) На педагогическите специалисти се дължи почит и уважение от учениците, родителите, административните органи и обществеността.

(4) При изпълнение на служебните си задължения педагогическите специалисти, заместник-директорите без норма преподавателска работа и главният счетоводител от училището имат

право на представително облекло за всяка календарна година при условия и по ред, определени с наредба, издадена от министъра на образованието и науката съгласувано с министъра на финансите. Средствата за представителното облекло се осигуряват от бюджета на съответната институция.

(5) Педагогическите специалисти, които работят в малко населено място извън местоживеенето си, имат право на възстановяване на извършените от тях разходи за транспорт от местоживеенето им до местоработата и обратно или за наем по месторабота при условия и по ред, определени в наредба, издадена от министъра на образованието и науката съгласувано с министъра на финансите.

(6) При прекратяване на трудовото правоотношение с педагогически специалисти, които през последните 10 години от трудовия си стаж са заемали длъжност на педагогически специалист в държавна или общинска институция на бюджетна издръжка от системата на предучилищното и училищното образование, се изплаща по-голям размер на обезщетението по чл. 222, ал. 3 от Кодекса на труда - в размер на 10 брутни работни заплати.

Чл.166. (1) Освен в случаите, определени в ЗПУО педагогически специалист не може да извършва срещу заплащане обучение или подкрепа по смисъла на чл. 178, ал. 1, т. 2 - 7 и 14 от ЗПУО на ученици, с които работи в училището,

ако това заплащане е от името и за сметка на децата и учениците, включително със средства от училищното настоятелство.

(2) Педагогически специалист няма право да участва при изготвяне и оценяване на изпитни материали и да извършва проверка и оценка на изпитни работи, ако е подготвял ученици за явяването им на съответния изпит срещу заплащане, ако това заплащане е от името и за сметка учениците.

(3) В едномесечен срок от началото на всяка учебна година педагогическият специалист подава пред работодателя си писмена декларация относно обстоятелството дали срещу заплащане от името и за сметка на децата и учениците през предходната учебна година е извършвал обучение или подкрепа по смисъла чл. 178, ал. 1, т.2 - 7 от ЗПУО на ученици и, че това не са били ученици, с които педагогическият специалист е работил в училището в същия период.

(4) Преди включването в дейности по ал.2 педагогическият специалист подава декларация, че не е подготвял ученици за явяването им на съответния изпит срещу заплащане от тях или от родителите им.

(5) При установяване нарушение на ал.1 и 2, както и в случаите на неподаване на декларацията по ал.3 или при подаване на декларация с невярно съдържание педагогическите специалисти носят дисциплинарна отговорност по реда на Кодекса на труда.

Чл.167. Забранява се в училището да се организират дейности на политическа, религиозна и етническа основа. Директорът предприема мерки за предотвратяване на форми на дискриминация в училището. Лицата, съзнателно подпомогнали извършването на актовете на дискриминация, носят отговорност по силата на Закона за защита срещу дискриминацията.

Чл. 168. Учителят е длъжен да опазва живота и здравето на ученика по време на образователно-възпитателния процес и на други дейности организирани от него в училище.

1. Дежурният учител в училището по утвърдено от директора разписание следи и носи отговорност да се спазва реда и дисциплината по време на междучасията, докладва за инциденти на директора в училището и следи да се опазва училищното имущество в сградите. За забелязани по съществени нередности - нанесени щети и неизправности на материалната база докладва на директора на училището и на поддръжката / дневната охрана в училище.

2. Дежурните учители идват на училище 15 минути преди началото на учебните занятия и дежурят по време на междучасията включително до последния учебен час, спазвайки определеното място за дежурство-коридора на съответния етаж.

Чл. 169. (1) Учителят не може да нарушава правата на детето и ученика, да унищожава личното му достойнство, да прилага форми на физическо и психическо насилие върху тях. Незабавно да информират директора за случаите, при които има деца жертви на насилие или в риск от насилие и при кризисна ситуация, установена на територията на училището. Да сътрудничат при прилагането на координационен механизъм за взаимодействие при работа в случаи на деца, жертви на насилие или в риск от насилие.

Чл. 170. При установяване на случай на дете жертва на насилие или в риск от насилие или при кризисна интервенция на територията на училището, присъстващите служители – непедagogически и педагогически персонал имат следните задължения:

1. Незабавно да се подаде първоначална информация до РУП на МВР – гр. Враца 092/692-421, или 112.
2. Да се сигнализира до Дирекция „Социално подпомагане“, отдел „Закрила на детето“ – 092 66 65 25, или 116 111.
3. Да се сигнализира Директора на ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ТРАНСПОРТ „К. Петров“, с. Борован.

РАЗДЕЛ IV УЧИТЕЛИТЕ ПО ПРАКТИКА СА ДЛЪЖНИ:

Чл. 171. Да обучават учениците в учебните работилници на училището, като подготвят работните места и осигурят необходимите материали и инструменти, чертежи и друга техническа документация. Да осигуряват поддръжка на реда, безопасността и хигиена на труда.

Чл. 172. Учителят, на когото е възложено да завежда учебната работилница или кабинет, отговаря за опазването и правилното използване на машините и съоръженията и спазват ТБТ.

Чл. 173. Да не провеждат кормилни часове по време на редовни учебни занятия. Свободни курсове с външни лица да се извършват в периода, когато не кормуват редовни ученици.

РАЗДЕЛ V УЧИТЕЛИ, КОИТО СА И КЛАСНИ РЪКОВОДИТЕЛИ СА ДЛЪЖНИ:

Чл. 174. (1) В началото на учебната година да разяснят на учениците правилника за дейността на училището; да не допуска в работата си пряка и непряка дискриминация, основана на пол, народност, етническа принадлежност и религия. На първата родителска среща за учебната година класният ръководител предоставя на родителите информация по график за приемното време на учителите в училище. Запознава родителите и учениците с този правилник, удостоверено с подписите им.

(2) В срок до 15.09, методическото обединение на класните ръководители ежегодно разработва годишен план за съдържанието и организацията на часа на класа.

(3) Програмите по гражданско и здравно, екологично и интеркултурно образование се актуализират, ежегодно, като се утвърждават по ред и съгласно срок, определен в заповед на директора, съобразен с изготвянето на тематичните годишни учебни планове по ЗП, ОПП, РПП, ПП и др.

Чл.175. Да поддържат връзка с родителите на учениците си като ги уведомяват своевременно за дисциплината, наложените санкции, отсъствията и успеха им.

При направени 7 неизвинени отсъствия, класният ръководител прави мотивирано писмено предложение до директора.

- (1) Наложените санкции да се отразяват в личния картон и в характеристиката на ученика.

(2) Санкциите и мерките се заличават с изтичане на срока, за който са наложени, или предсрочно по реда, по който са наложени. Заличаването се отбелязва в личния картон.

Чл. 176. Да организират най-малко три родителски срещи на класа.

Чл. 177. Да прилагат решенията на ПС и нарежданията на Директора, които се отнасят до поверената му паралелка.

Чл. 178. Да водят редовно училищната документация – дневник, лични дела. Носят отговорност и за спазване и изпълнение на графика за дейностите по консултиране на родителите и учениците, тъй като това е свързано с изпълнение на законните нареждания на работодателя. Да изготвят по поискване на директора списъци, сведения, справки и др.

Чл.179. След завършването на учебната година да предават на директора оформена по надлежния ред училищната документация.

(1) Класният ръководител изготвя портфолио за личностното развитие на ученика в образователно-възпитателния процес.

Чл. 180. Два пъти в срока /I и II/ класният ръководител да осигурява информация на родителите относно успеваемостта на ученика.

Чл. 181. Да осъществява връзка с останалите класни ръководители и подпомага специалистите, които работят с учениците от паралелката.

Чл. 182. В случай на неизпълнение на гореизложеното ще се налагат наказания по КТ.

РАЗДЕЛ VI ПЕДАГОГИЧЕСКИ СЪВЕТНИК

Чл. 184. Педагогическия съветник пряко участва в УВР в училището.

Чл. 185. Конкретните права и задължения на педагогическия съветник са уредени в длъжностната характеристика и правилника за вътрешния трудов ред на училището.

Чл. 186. За своята дейност педагогическият съветник изготвя план за работа, който се утвърждава от директора на училището.

Чл. 187. Участва в работата на училищните комисии – УКБППМН и други.

Чл.188. Работи активно за социализацията на учениците чрез разкриване на индивидуалните им умения и способности, изграждане култура на поведение и общуване, гражданско възпитание, решаване на конфликти и други.

Чл. 189. Работи съгласувано с класните ръководители, учители, ученици, родители, училищното ръководство, педагогическия съвет, училищното настоятелство и други.

Чл. 190. Осъществява връзки и взаимодействия с държавни и обществени органи и организации.

Чл.191. Отчита дейността си в края на първия и в края на втория учебен срок на заседание на педагогическия съвет, на който е член.

РАЗДЕЛ VII ОБРАЗОВАТЕЛЕН МЕДИАТОР

Чл. 192. Училищният медиатор подкрепя участието на децата от общността в задължителното обучение в училище. Той/тя мотивира участието на родителите в учебния процес на ученика в училище и улеснява комуникацията и разбирателството между семействата от общността и училището.

(1) Чрез работата си образователният медиатор изгражда „мост“ между училището и общността. Подкрепя децата от общността в задължителното обучение в училище и ги насърчават да продължат образованието си в училището и в университети.

(2) Чрез работата си медиатора мотивира активното участие на родителите в проблемите и в училищния живот на децата им и улеснява комуникацията и разбирателството между семействата от общността и училището.

(3) Чрез работата си в училище и в общността медиатора може да идентифицира младежите от общността, които имат потенциала да станат учители или училищни медиатори и по този начин да допринесат за своята общност.

ГЛАВА XIX

ПРАВИЛА ЗА БЕЗОПАСНА РАБОТА НА УЧЕНИЦИТЕ В УЧИЛИЩНАТА КОМПЮТЪРНА МРЕЖА И ИНТЕРНЕТ

I. Общи положения

Чл. 193. Тези правила уреждат основните принципи на училищната политика, правомощията на училищното ръководство, педагогическия персонал и системният администратор, както и правата и задълженията на учениците и правата на родителите, свързани с работата на учениците в училищната мрежа и интернет, наричан по-нататък за краткост „мрежата“.

Чл. 194. Училищната политика за работа в интернет има за цел да осигури и организира използването на образователния потенциал както на училищната мрежа, така и на глобалната мрежа в съчетание със система от мерки за сигурност и безопасност на учениците.

Чл. 195. Основни принципи на училищната политика за работа в училищната мрежа и в интернет са:

1. Равен достъп до всички ученици;
2. Защита на учениците от вредно или незаконно съдържание и информация като: порнография, проповядване на насилие и тероризъм, етническа и религиозна нетолерантност, търговия с наркотици, хазарт и др.;
3. Зачитане и защита на личната неприкосновеност.
4. Подготовка и контрол на учениците за компетентно и отговорно поведение;
5. Сътрудничество между училището и родителите.

Чл. 196. Училищната компютърна мрежа и интернет се използват от учениците само с образователни цели.

Чл. 197. Правилата за безопасна работа в Интернет, които учениците са задължени да спазват се поставят на видно място във всеки компютърен кабинет.

Чл. 198. Училищното осигурява за всяко работно място подходяща форма за регистрация на трите имена, номера и класа на ученика, началния и крайния момент на работа с компютъра. Регистрацията се удостоверява с подпис на лицето, пряко контролиращо работата на ученика.

II. Правомощия на директора на училището или обслужващото звено.

Чл. 199. (1) Директорът е длъжен да организира и контролира цялостната дейност по изпълнението на тези правила:

1. Осигурява и насърчава свободния и равен достъп на учениците до училищната мрежа и интернет в съответствие с учебния план и възможностите на училището;
 2. Създава възможности за обогатяване и разширяване на образователния процес чрез училищната мрежа и интернет, включително и в извънучебно време;
 3. Утвърждава график за работата на учениците в училищната мрежа и в интернет извън редовните учебни занятия;
 4. Организира и контролира прилагането на мерки, вкл. и съвместно с интернет доставчика, ограничаващи достъпа на учениците до вредни или незаконно съдържание в интернет в съответствие с действащото законодателство в Република България;
 5. Предварително одобрява материалите за публикуване в училищната интернет страница и осигурява наблюдение и контрол върху нейното съдържание в съответствие с принципите на училищната политика;
 6. Осигурява ефективен постоянен контрол по спазване на правилата за работа на учениците в училищната мрежа и интернет;
 7. Осигурява здравословни и безопасна условия на работните места в съответствие с нормативните изисквания;
 8. Осигурява при техническа възможност проследяване на трафика, осъществяван чрез училищната мрежа;
 9. Информира учениците, че трафика се следи и при констатирани нарушения може да бъде установено лицето, което ги е извършило;
 10. Уведомява родителите за предприетите от ръководството мерки за осигуряване на безопасен и контролиран интернет достъп в училище и в къщи;
 11. Уведомява незабавно компетентните органи при констатиране на незаконно съдържание в училищната мрежа и интернет;
 12. Организира в началото на всяка учебна година запознаване на учениците и родителите с училищните правила за безопасна работа в мрежата;
 13. Осигурява отговорно лице, което да изпълнява функциите на системен администратор;
 14. Предприема мерки за реализиране на отговорността на виновните лица при констатирани нарушения на тези правила;
- ал.2. Директорът може да възлага изпълнението на задълженията си по ал.1, т. 5, 6, 7, 9, 10 и 11 на други служители от училището или обслужващо звено.

РАЗДЕЛ I

ПРАВОМОЩИЯ НА УЧИТЕЛИТЕ, РЪКОВОДИТЕЛИТЕ НА УЧЕБНО-ИЗЧИСЛИТЕЛНИ КАБИНЕТИ И СИСТЕМНИТЕ АДМИНИСТРАТОРИ

Чл. 200. Учителите и ръководителите на учебно-изчислителни кабинети са длъжни да:

1. Разясняват правилата за безопасно и отговорно поведение в училищната мрежа и в интернет;
2. Използват възможностите на интернет за обогатяване и разширяване на учебната дейност като възлагат на учениците конкретни проучвания, предоставят списък с подходящи интернет адреси и др.;
3. Осъществяват непрекъснато наблюдение и контрол върху работата на учениците в училищната мрежа и в интернет в учебно и извънучебно време. Удостоверяват регистрацията на учениците.
4. Предприемат незабавни мерки за преустановяване на достъпа на учениците до незаконно съдържание в мрежата;
5. Уведомяват незабавно директора на училището или на обслужващото звено при нарушаване на правилата или при установяване на незаконно съдържание в мрежата.

Чл. 201. Учителите и ръководителите на учебно-изчислителни кабинети не носят отговорност, ако учениците случайно попаднат на вредно или незаконно съдържание в интернет.

Чл. 202. Системният администратор е длъжен да:

1. Осигурява общата безопасност и работоспособност на мрежата;
2. Предлага и прилага мерки, ограничаващи достъпа на учениците до вредно или незаконно съдържание в интернет в съответствие с действащото законодателство на Република България;
3. Извършва периодичен преглед на училищната мрежа за наличие на възможни заплахи и рискове за сигурността на учениците при работа в интернет;
4. Следи трафика осъществяван чрез училищната мрежа;
5. Поддържа и актуализира училищната интернет страница в съответствие с изискванията на училищната политика;
6. Публикува в училищната интернет страница само одобрени от директора материали;
7. Уведомява незабавно директора на училището при нарушаване на правилата или при установяване на незаконно съдържание в мрежата.

РАЗДЕЛ II

ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА УЧЕНИЦИТЕ ПРИ РАБОТА И ДОСТЪП ДО УЧИЛИЩНАТА КОМПЮТЪРНА МРЕЖА

Чл. 203. Учениците имат право на:

1. Равен достъп до училищната компютърна мрежа и в интернет, при спазване на училищната политика;
2. Работят в мрежата и в извънучебно време по утвърден от директора график;
3. Работят в мрежата само под контрола на определеното от директора лице;
4. Обучение за компетентно и отговорно поведение в училищната компютърна мрежа и в интернет;
5. Да бъдат информирани за училищната политика за работа в мрежата.

Чл. 204. Учениците са длъжни да спазват следните правила за безопасна работа в мрежата.

1. Училищната мрежа и интернет се използват само за образователни цели;
2. Забранено е използването на мрежата за извършване на стопанска или незаконна дейност;
3. Учениците не трябва да предоставят лична информация за себе си и за своите родители като име, парола, адрес, дом. телефон, месторабота и служебен телефон на родителите, без предварително разрешение от тях;
4. Не се разрешава изпращане или публикуване на снимки на ученици или на техни близки, без предварително съгласие на родителите;
5. Учениците не трябва да приемат срещи с лица, с които са се запознали в интернет, освен след съгласието на родителите;
6. Учениците са длъжни да информират незабавно лицето, под чието наблюдение и контрол работят, когато попаднат на материали, които ги карат да се чувстват неудобно или на материали с вредно или незаконно съдържание като порнография, проповядване на насилие и тероризъм, етническа и религиозна нетолерантност, търговия с наркотици, хазарт и др.;
7. Учениците не трябва да изпращат или отговарят на съобщения, които са обидни, заплашващи или неприлични;
8. Учениците не трябва да отварят приложения на електронна поща получена от непознат подател;
9. Забранено е изпращането на анонимни или верижни съобщения;
10. Забранено е извършването на дейност, която застрашава целостта на училищната компютърна мрежа или атакува други системи;
11. Забранява се използването на чуждо потребителско име, парола и ел. поща;
12. Учениците не трябва да предоставят неверни данни за себе си;
13. Забранено е използването на нелицензиран софтуер, на авторски материали без разрешение, както и на всяка др. дейност, която нарушава авторски права.

14. При работа в мрежата учениците трябва да уважават правата на другите и да пазят доброто име на училището.
15. Учениците нямат право да:
 - а/ променят конфигурацията на иконите и фона на основния работен екран на КС;
 - б/ изтриват и записват файлове без разрешение на преподавателя.
15. При повреда на КС виновните възстановяват щетите.

РАЗДЕЛ III ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА РОДИТЕЛИТЕ

Чл. 205. Родителите имат право:

1. Да бъдат информирани за училищната политика за безопасна работа в мрежата;
2. Да участват със свои предложения в определянето на насоките и мерките за безопасно използване на интернет в училище;
3. Да получават информация за рисковете и заплахите, за безопасността на техните деца при работа в интернет в училище и в къщи;
4. Да бъдат своевременно информирани и да участват съвместно с училищното ръководство при разрешаване на всеки конкретен проблем, свързан с нарушаване на правилата от страна на техните деца;
5. Да сигнализират училището, когато получават информация за нарушения, свързани с правилата за безопасна работа в мрежата.

Чл. 206. В началото на всяка учебна година родителите се запознават с училищните правила за безопасна работа в училищната мрежа и в интернет, което удостоверяват с подписа си.

РАЗДЕЛ IV ОТГОВОРНОСТ

Чл. 207. (1) При нарушаване разпоредбите на тези правила директорът, учителите /възпитателите/ и ръководителите на компютърни кабинети носят отговорност по КТ.

(2) При нарушаване разпоредбите на тези правила, системният администратор в зависимост от правоотношенията му с училището, носи дисциплинарна или гражданска отговорност.

(3) При нарушаване разпоредбите на тези правила на учениците могат да се налагат наказанията, предвидени този правилник и ЗПУО.

Чл. 208. При нарушения, които представлят престъпления, административни нарушения или причиняват имуществена вреда, се носи съответната наказателна, административна или гражданска отговорност.

ГЛАВА XX ПОВИШАВАНЕ КВАЛИФИКАЦИЯТА НА УЧИТЕЛИТЕ, ДИРЕКТОРИТЕ И ДРУГИТЕ ПЕДАГОГИЧЕСКИ СПЕЦИАЛИСТИ

Чл. 209. (1) Повишаването на квалификацията е непрекъснат процес на усъвършенстване и обогатяване компетентностите на педагогическите специалисти за ефективно изпълнение на изискванията на изпълняваната работа и за кариерно развитие.

(2) Планирането, координирането, управлението и контролът на дейностите за повишаване квалификацията на педагогическите специалисти се осъществяват на национално, регионално, общинско и училищно ниво.

(3) Педагогическите специалисти са длъжни ежегодно да повишават квалификацията си с цел подобряване качеството на работата им и повишаване резултатите и качеството на подготовка на учениците.

(4) Директорът на училището и центрове е длъжен да осигуряват необходимите условия за повишаване квалификацията на педагогическите специалисти.

Чл.210. (1) Повишаването на квалификацията на педагогическите специалисти се извършва от специализирани обслужващи звена, от висши училища и научни организации. Повишаването на квалификацията на педагогическите специалисти се извършва и от обучителни организации, чиито програми за обучение са одобрени при условията и по реда на тази глава.

(2) Повишаването на квалификацията на педагогическите специалисти по ал.1 се измерва чрез система от квалификационни кредити и се удостоверява с документ. Системата от квалификационни кредити се определя с държавния образователен стандарт за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти.

(3) Педагогическите специалисти са длъжни да повишават квалификацията си по програми на организациите по ал.1 в не по-малко от 48 академични часа за всеки период на атестиране.

(4) Държавата създава условия за повишаване квалификацията на педагогическите специалисти по ал. 3.

(5) Повишаването на квалификацията, извършена от организации извън ал. 1, се признава чрез квалификационни кредити от началника на съответното регионално управление на образованието след заявление на педагогическия специалист при условия и по ред, определени с държавния образователен стандарт за статута и развитието на учителите, директорите и другите педагогически специалисти.

Чл.211. (1) Повишаването на квалификацията на педагогическите специалисти може да се организира и от училището чрез обмяна на добри практики в различни форми, както и по международни и национални програми. Вътрешно-институционалната квалификация се измерва в академични часове и за нея не се присъждат квалификационни кредити.

(2) Училището осигуряват условия за повишаване на квалификацията по ал.1 в не по-малко от 16 академични часа годишно за всеки педагогически специалист.

Чл. 212. (1) Повишаването на квалификацията се осъществява по програми и във форми по избор на педагогическия специалист в съответствие с професионалния профил на изпълняваната длъжност, с професионалното развитие на педагогическия специалист, с резултата и препоръките от атестацията му, както и с националната, регионалната, общинската и училищната политика.

(2) Повишаването на квалификацията на конкретния педагогически специалист е насочено и към напредъка на учениците, както и към подобряване на образователните им резултати.

Чл.213. (1) Въз основа на достигнатото равнище на квалификация педагогическите специалисти може да придобиват професионално-квалификационни степени.

(2) По-високото равнище на квалификация е основа за придобиване на по-висока професионално-квалификационна степен.

(3) Професионално-квалификационните степени се присъждат от висши училища, които провеждат обучение за придобиване на професионална квалификация "учител" и имат програмни акредитации за провеждане на обучение за придобиване на образователно-квалификационна степен "магистър" по специалност от професионално направление съгласно Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления и за придобиване на образователна и научна степен "доктор" по докторска програма, съответстваща на учебен предмет от училищната подготовка.

(4) Професионално-квалификационните степени и условията и редът за придобиването им се определят с държавния образователен стандарт за статута и професионалното развитие на педагогическите специалисти.

Чл. 214. (1) Постигнатите компетентности се отразяват в професионално портфолио на педагогическия специалист. Професионалното портфолио се съставя от педагогическия специалист и включва разработени материали, които доказват активното му участие в реализирането на политиката на училището, професионалните му изяви, професионалното му усъвършенстване и кариерното му израстване, както и постигнатите резултати учениците.

(2) Професионалното портфолио подпомага атестирането и самооценяването на педагогическия специалист.

(3) Целите, функциите и съдържанието на професионалното портфолио се определят с държавния образователен стандарт за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти.

ГЛАВА XXI

КАРИЕРНО РАЗВИТИЕ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ

Чл. 215. (1) Кариерното развитие е процес на усъвършенстване на компетентности при последователно заемане на учителски длъжности при придобиване на степени с цел повишаване качеството и ефективността на образованието.

(2) Учителските длъжности са:

1. учител
2. старши учител
3. главен учител

(3) Кариерното развитие на педагогическите специалисти, с изключение на учителите, се осъществява чрез последователно придобиване на втора и първа степен. Присъждането им се извършва от работодателя. Степените не се запазват при прекратяване на трудовото правоотношение.

(4) Основа за кариерно развитие на педагогическите специалисти са учителският стаж, получените квалификационни кредити, придобитата професионално-квалификационна степен, както и резултатите от атестирането им.

(5) По-големият брой квалификационни кредити и по-високата професионално-квалификационна степен са основание за по-бързо кариерно развитие на педагогическите специалисти, независимо от учителския стаж.

(6) Условието и редът за заемане на учителските длъжности по ал. 2 и за придобиване на степените по ал. 3, както и за по-бързото кариерно развитие на педагогическите специалисти се определят с държавния образователен стандарт за статута и развитието на учителите, директорите и другите педагогически специалисти.

Чл.216. (1) Атестирането е процес на оценяване на съответствието на дейността на учителите, директорите и другите педагогически специалисти с професионалния им профил, с изискванията за изпълнение на длъжността, както и със стратегията за развитие на училището, а за директорите - и на управленската им компетентност.

(2) Атестирането на учителите, директора и другите педагогически специалисти се извършва на всеки 4 години от атестационна комисия, определена от работодателя, съгласувано с педагогическия съвет, като в нейния състав задължително се включват:

1. представители на работодателя, на финансиращия орган в случаите, когато той е различен от работодателя, на педагогическия съвет, на регионалното управление на образованието, както и родител от общественния съвет - при атестиране на директора;
2. представители на работодателя, на регионалното управление на образованието и на педагогическия съвет - при атестиране на учителите и другите педагогически специалисти.

(3) В състава на комисията може да се включват и други членове, определени в държавния образователен стандарт за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти.

(4) Редът за назначаване на комисията по ал.2, скалата на оценяване, критериите и процедурата за атестиране се определят в държавния образователен стандарт за статута и професионалното развитие на учителите, директора и другите педагогически специалисти.

(5) Оценката от атестирането освен за кариерното развитие може да служи и за насочване за повишаване на квалификацията и поощряване на атестираните педагогически специалисти.

(6) При получена най-ниска оценка от атестирането работодателят заедно с атестационната комисия:

1. правят анализ на причините, довели до ниската оценка;

2. изработват план за методическо и организационно подпомагане на получилия ниска оценка учител, директор или друг педагогически специалист;

3. определят наставник или наставници, които да осъществят методическа и организационна подкрепа;

4. представят в регионалното управление на образованието в едномесечен срок от провеждането на атестирането документите по т.1, 2 и 3 за осигуряване на методическа подкрепа.

(7) В случаите по ал.6 повторно атестиране на лицето се извършва една година след предприемане на мерките по ал. 6, т. 1, 2 и 3.

(8) Ако при атестирането по ал.7 отново е получена най-ниска оценка, лицето се освобождава от длъжност при условията на чл. 328, ал. 1, т. 5 от Кодекса на труда.

(9) При получена оценка от атестирането с една степен по-висока от най-ниската се прилагат мерките по ал. 6, т. 1, 2 и 3.

ГЛАВА XXII

ПООЩРЯВАНЕ И НАГРАЖДАВАНЕ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ

Чл. 217. (1) Педагогическите специалисти се поощряват с морални и материални награди за високи постижения в училищното образование.

(2) Министърът на образованието и науката и началникът на регионалното управление на образованието със заповед може да учредяват награди за педагогическите специалисти на национално, съответно на регионално ниво.

Чл. 218. (1) Педагогическите специалисти може да бъдат награждавани с отличия и награди за образцово изпълнение на задълженията си със заповед на работодателя си.

(2) Отличията и наградите по ал. 1 се определят с правилника за дейността на институцията, а за директорите на институциите - с правилника на регионалните управления на образованието.

1. При постигнати високи резултати от учениците на национални, регионални, международни състезания, олимпиади и конкурси.

2. За цялостна педагогическа дейност.

3. Наградите се присъждат след мотивирано предложение до Педагогически съвет от негов представител, директор или заместник-директор и взето решение.

ГЛАВА XXIII

ИНФОРМАЦИЯ И ДОКУМЕНТИ

Чл. 219. (1) Документите в училище се създават, обработват и съхраняват при спазване на държавния образователен стандарт за информацията и документите.

(2) Държавният образователен стандарт по ал. 1 урежда:

1. видовете документи в системата на предучилищното и училищното образование;

2. изискванията към формата и съдържанието на всеки от документите по т. 1;

3. условията и реда за водене на информационни регистри;

4. условията и реда за приемане, отчитане и унищожаване на документи с фабрична номерация;

5. документите, които се създават, обработват и съхраняват в електронен вид.

Чл.220. Документите, издавани или водени от училището, се попълват на български книжовен език с изключение на случаите, предвидени в ЗПУО.

Чл.221. (1) Министерството на образованието и науката организира воденето на национална електронна информационна система за предучилищното и училищното образование.

(2) Воденето на националната електронна информационна система по ал.1 се извършва при условия и по ред, определени с държавния образователен стандарт за информацията и документите.

ГЛАВА XXIV

ПЕДАГОГИЧЕСКИ СЪВЕТ

Чл. 222. (1) Специализиран орган за разглеждане и решаване на основни педагогически въпроси в училището е педагогическият съвет. Педагогическият съвет:

1. приема стратегия за развитие на училището за следващите 5 години с приложени към нея план за действие и финансиране;
2. приема правилник за дейността на училището;
3. приема училищния учебен план;
4. приема формите на обучение;
5. приема годишния план за дейността на училището;
6. приема учебни планове за индивидуална форма на обучение;
7. предлага на директора разкриване на занимания по интереси;
8. прави предложения на директора за награждаване на ученици и за налагане на съответните санкции в предвидените в този закон случаи;
9. определя училищни символи и ритуали и други отличителни знаци;
10. определя ученически униформи;
11. участва със свои представители в създаването и приемането на етичен кодекс на училищната общност;
12. запознава се с бюджета на училището, както и с отчетите за неговото изпълнение;
13. периодично, най-малко три пъти през една учебна година, проследява и обсъжда нивото на усвояване на компетентности от учениците и предлага съвместни мерки между учителите с цел подобряване на образователните резултати;
14. упражнява други правомощия, определени с нормативен акт.

/1/ Стратегията за развитие на училището се разработва за изпълнение на стратегически цели и специфични за институцията цели по следните насоки:

1. качество на образованието и мерки за неговото повишаване;
 2. патриотично възпитание, формиране на национално самосъзнание и общочовешки ценности на децата и учениците;
 3. осигуряване на условия за физическа активност и участие в спортни дейности;
 4. гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование;
 5. механизъм за съвместна работа с институциите по обхващане и включване в системата на предучилищното и училищното образование на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст;
 6. предоставяне на равни възможности за обучение и/или възпитание;
 7. приобщаване на деца и ученици;
 8. противодействие на тормоза и насилието;
 9. превенция на риск от ранно отпадане от системата на предучилищното и училищното образование.
15. Документите по ал.1, т.1 - 5 и т.7 - 9 се публикуват на интернет страницата на училището.

(2) Педагогическият съвет включва в състава си всички педагогически специалисти и заместник-директор.

(3) Директорът на училището е председател на педагогическия съвет.

(4) В заседанията на педагогическия съвет с право на съвещателен глас може да участват представители на обществения съвет, настоятелството, центъра за подкрепа за личностно развитие, ученици, както и други лица.

(5) Директорът на училището в качеството си на председател на педагогическия съвет, кани писмено представителите на обществения съвет и на настоятелството на заседанията на

педагогическият съвет, като им предоставя възможно най-пълна информация по въпросите, които предстои да бъдат обсъждани

Чл. 223. (1) Педагогическият съвет се свиква най-малко веднъж на два месеца от директора. Извънредно заседание се свиква по писмено искане до директора най-малко от една трета от численият му състав.

(2) Решенията се приемат с обикновено мнозинство при присъствието на не по-малко от две трети от численият му състав.

(3) Решенията на ПС могат да се отменят от самия съвет с квалифицирано мнозинство /две трети от гласовете на присъстващите или от Началника на регионалното управление на образованието/ МОН.

(4) За всяко заседание на ПС се води протокол.

1. Протоколът се води по време на заседанието от протоколчик, определен със заповед на Директора.

(5) Книгата за решенията на педагогически съвет е предназначена за вписване на решенията, взети на заседание на педагогическият съвет. Неразделна част от книгата е класър с протоколите от заседанията.

Книгата се състои от корица - твърда подвързия, и страници със следните реквизити:

- Титулна страница с наименование на министерството, вид, наименование и местонахождението на институцията, наименованието - "Книга за решения на педагогически съвет"; дати на започване и завършване на книгата;

- Празни страници с редове за нанасяне на решенията на педагогическият съвет

(7) Решенията, взети от педагогическият съвет, се вписват в протокол, воден за всяко заседание от секретар, определен със заповед на директора. Решенията се вписват в книгата на ръка със син или черен химикал най-късно до три работни дни след деня на заседанието, подписват се от секретаря и директора и се подпечатват с кръглият печат на институцията. Протоколът се завежда в класъра най-късно до три работни дни след деня на заседанието, подписва се от секретаря и директора и се подпечатва с кръглият печат на институцията.

(8) Всеки протокол включва: пореден номер, като номерацията започва с № 1 от началото на всяка учебна година; дневен ред на заседанието; отсъстващи членове на педагогическият съвет и причините за отсъствието; обсъжданията по време на заседанието; взетите решения. В началото на всяка учебна година в книгата се вписва поименният списък на членовете на педагогическият съвет

(9) Със заповед на директора се определя мястото на съхранение на книгата до приключването ѝ със срок постоянен.

(10) Със заповед на директора се определя мястото на съхранение на книгата до приключването ѝ. Книгата се съхранява в архива на институцията след приключването ѝ със срок „постоянен“.

(11) Работите на ПС и неговите решения се считат за служебна тайна. Онези решения, които трябва да бъдат доведени до знанията на учениците, родителите и обществеността, се довеждат от директора или от упълномощени от него лица.

(12) Отсъствие от заседание се оправдава по реда, установен за отсъствие от работа. Неоправдано отсъствие се счита за един ден от платения годишен отпуск, при повече от едно безпричинно отсъствие се налага наказание по КТ.

Чл. 224. (1) Педагогическият съвет включва в състава си учителите, възпитателите и други специалисти с непедagogически функции.

В състава на ПС с право на съвещателен глас могат да участват Председателят на училищното настоятелство и медицинското лице, обслужващо училището.

ГЛАВА XXV ОБЩЕСТВЕН СЪВЕТ

Чл. 225. (1) Общественият съвет е орган за подпомагане на развитието на училището и за граждански контрол на управлението му.

(3) Към училището е създаден Обществен съвет.

Чл. 226. (1) Общественият съвет се състои от нечетен брой членове и включва един представител на финансиращия орган и най-малко трима представители на родителите на ученици от съответната институция. В състава на обществения съвет на училище, което извършва обучение за придобиване на професионална квалификация, се включва и представител на работодателите.

(2) Представителите на родителите се излъчват от събрание на родителите, свикано от директора на училището. На събранието се определя броят на представителите на родителите и се избират и резервни членове на обществения съвет.

(3) Представителите на работодателите се определят от областния управител по предложение на представителните организации на работодателите.

(4) Председателят на обществения съвет се избира от членовете му.

(5) Членовете на обществения съвет се определят за срок не по-дълъг от три години.

Чл. 227. (1) Общественият съвет се свиква на заседание най-малко 4 пъти годишно, като задължително провежда заседание в началото на учебната година.

(2) С право на съвещателен глас в работата на обществения съвет на училището участват поне трима представители на ученическото самоуправление.

(3) С право на съвещателен глас в работата на обществения съвет на училището участва и представител на настоятелството.

(4) В заседанията на обществения съвет могат да бъдат канени и служители на институцията, на регионалното управление на образованието, експерти, на работодателите, на синдикатите, на юридическите лица с нестопанска цел и други заинтересовани лица.

Чл. 228. (1) Директорът на училището има право да присъства на заседанията на обществения съвет и да изразява становище по разглежданите въпроси.

(2) Директорът е длъжен при поискване от обществения съвет да предоставя всички сведения и документи, необходими за дейността му.

(3) При необходимост директорът може да отпрати искане до председателя на обществения съвет за свикването му.

Чл. 229. (1) Общественият съвет в училището:

1. одобрява стратегията за развитие на училището и приема ежегодния отчет на директора за изпълнението ѝ;

2. участва в работата на педагогическия съвет при обсъждането на програмите по чл. 263, ал. 1, т. 8 и 9 от Закона за училищното и предучилищното образование и при обсъждане на избора на ученически униформи;

3. предлага политики и мерки за подобряване качеството на образователния процес въз основа на резултатите от самооценката на институцията, външното оценяване, и инспектирането на училището;

4. дава становище за разпределението на бюджета по дейности и размера на капиталовите разходи, както и за отчета за изпълнението му;

5. съгласува предложението на директора за разпределение на средствата от установеното към края на предходната година превишаване на постъпленията над плащанията по бюджета на училището;

6. съгласува училищния учебен план;

7. участва с представители в комисиите за атестиране на директорите при условията и по реда на държавния образователен стандарт за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти;

8. съгласува избора от учителите в училището /по чл. 164, ал. 2 от Закона за училищното и предучилищното образование/ на учебниците и учебните комплекти;
9. сигнализира компетентните органи, когато при осъществяване на дейността си констатира нарушения на нормативните актове;
10. дава становище по училищния план-прием /по чл. 143, ал. 1от Закона за училищното и предучилищното образование/
11. участва в създаването и приемането на етичен кодекс .

(2) При неодобрение от обществения съвет на актовете по ал.1, т.1 и 6 те се връщат с мотиви за повторно разглеждане от педагогическия съвет. При повторното им разглеждане педагогическият съвет се произнася по мотивите и взема окончателно решение.

Чл.230. Условията и редът за създаването, устройството и дейността на обществения съвет се уреждат с правилник, издаден от министъра на образованието и науката.

ГЛАВА XXVI

УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО

Чл. 231. (1) Управление на качеството е непрекъснат процес на организационно развитие, основан на анализиране, планиране, изпълнение на дейностите, оценяване и внасяне на подобрения в работата на училището

(2) Анализирането, планирането, изпълнението на дейностите и внасянето на подобрения в работата на училището се извършват при условия и по ред, определени с държавния образователен стандарт за управлението на качеството в институциите.

(3) Оценяването се извършва чрез самооценяване и инспектиране.

(4) Самооценяването се извършва при условия и по ред, определени с държавния образователен стандарт за управлението на качеството в институциите.

Чл. 232. Самооценяването е насочено към изготвяне на вътрешна оценка на качеството на предоставяното образование чрез дейности, процедури и критерии, определени от училището. Издигане качеството на обучение по всеки учебен предмет и съществено повишаване нивото на познавателните умения, адаптирани към различни форми и начини за практическо прилагане на учебното съдържание и овладяване на компетентности.

1. Правила за прилагане на вътрешна система за осигуряване на управление на качеството на професионалното образование и обучение:

Реализиране на прием по актуални специалности и форми, отговарящи на търсеното на пазара на труда.

1.1 Създаване на условия за изяви на учениците – участия в състезания и провеждане на практическо обучение в реална производствена среда.

1.2 Демократизиране и хуманизиране на дейността в училище с цел постигане на висока успеваемост от страна на учениците.

1.3 Повишаване качеството на публичните изяви на учениците.

1.4 Повишаване качеството и ефективността на въздействие върху подрастващите.

1.5 Осъществяване на допълнителна работа с учениците. Откриване на заложбите на всеки ученик и насочване на развитието му в област, в която то ще изяви най-добре своя потенциал. Развиване и подобряване на индивидуалната и диференцирана работа с учениците.

1.6. Реализиране на системна и целенасочена рекламна стратегия за привличане и задържане на ученици.

1.7 поставяне на ученика в активна позиция по отношения на усвояването на нови знания и практическа приложимост на преподавания материал

1.8 използване на иновативни педагогични методи и форми за преподаване и усвояване на учебни знания;

1.9 извършване на ефективна диференцирана работа с учениците с ниска успеваемост;

1.10 Стриктно спазване на изискванията;

- за безопасност на труда и правилника за вътрешния ред, закони и наредби, свързани с образованието, опазване на живота и здравето на учениците
- за превенция на различни форми на дискриминация сред учащи, педагогически и непедagogически персонал;
- Засилване взаимодействието с родителите.
- Използване на създадени мултимедийни материали.
- Повишаване на социалните умения на учениците чрез подпомагане на физическото, социалното и личностното им развитие.
- Реализиране превенция на насилието и агресията сред учениците и утвърждаване на позитивни модели на поведение.
- Подкрепа на изявата и развитието на даровитите ученици .
- Засилване на възпитателната работа с учениците с оглед пълноценно личностно развитие.
- Разширяване и стимулиране на формите за обучение и възпитание в дух на демократично гражданство и патриотизъм, здравно и екологично възпитание, потребителска култура, физическа активност и спорт.

2. Дейности и процедури по самооценяването:

- 2.1 Определяне на работната група;
- 2.2 Обучение на членовете на работната група;
- 2.3 Подготовка – определяне на дейностите, процедурите, критериите, показателите и инструментите на самооценяване;
- 2.4 Провеждане на информационна кампания сред учениците, учителите и другите педагогически специалисти и родителите;
- 2.5 Провеждане на самооценяването;
- 2.6 Обработване на информацията от проведеното самооценяване;
- 2.7 Анализирание на получените резултати от проведеното самооценяване
- 2.8 Предлагање на мерки за внасяне на подобрения в работата на институцията за повишаване на качеството на предоставяното.

Чл. 233. Директорът и всички служители в училището оказват съдействие на инспекторите при осъществяване на правомощията им и да осигуряват подходящи помещения и технически средства за извършване на инспекциите.

ГЛАВА XXVII

Финансиране

Чл. 234. (1) Дейностите в системата на училищното образование се финансират със средства от държавния бюджет, европейски фондове и програми и други източници.

(2) Със средства от държавния бюджет се финансират изцяло или частично дейностите, които са обект на държавна политика.

(3) Средствата от държавния бюджет са за:

1. издръжка на дейностите по възпитание и обучение на учениците;
2. подпомагане на равния достъп и подкрепа за личностно развитие;
3. развитие на училището
4. изпълнение на национални програми за развитие на образованието.

Чл. 235. Средствата от държавния бюджет за финансиране на дейности в училището се планират ежегодно в размер не по-нисък като сума и като процент от brutния вътрешен продукт спрямо заложеното в държавния бюджет за предходната година.

Чл.236. (1) Средствата по чл.280, ал.3, т.1 от ЗПУО се разпределят въз основа на броя на учениците и на стандарт за ученик, определен с акт на Министерския съвет. Стандартът определя

размера на средствата от държавния бюджет за конкретна дейност за един ученик за съответната година.

(2) Дейностите, които се финансират изцяло или частично от държавния бюджет по стандарти, се определят с държавния образователен стандарт за финансирането на институциите.

(3) Размерите на стандартите се определят в зависимост от:

1. съдържанието на дейностите по възпитанието и обучението на учениците;

2. вида и спецификата на училището и формата на обучение;

3. професионалното направление на обучението;

4. обективни географски и демографски характеристики на общината, оказващи влияние върху достъпа до образование.

(4) Първостепенните разпоредители с бюджет разпределят получените по стандарта средства за всяка дейност по ал. 2 в училище въз основа на формули за съответната дейност. Формулите включват основни и допълнителни компоненти.

(5) Формулите по ал.4 се утвърждават от първостепенните разпоредители с бюджет в срок до 28 февруари на текущата година след обсъждане с директора на

училището. Утвърдените формули се прилагат от началото на бюджетната година и не могат да бъдат променяни до края ѝ.

(6) Основните компоненти на всяка формула са стандартът и броят на учениците в училището за съответната дейност. Допълнителните компоненти на формулата могат да бъдат обективни географски, демографски, инфраструктурни и други показатели, определящи различия в разходите за един ученик, или показатели, отразяващи националната и общинската образователна политика. Числеността на персонала и броят на групите и паралелките не могат да бъдат компоненти на формулите.

(7) Средствата по ал. 4 за всяка дейност се разпределят:

1. не по-малко от 80 на сто - на базата на основните компоненти на формулите;

2. останалите до 20 на сто - въз основа на допълнителни компоненти на формулата.

(8) Като част от допълнителните компоненти на формулата за съответната дейност може да се предвиди резерв за нерегулярни разходи в размер до три на сто от средствата за съответната дейност. Неразпределените към 15 ноември на текущата година средства от резерва се предоставят на училището по съответната дейност, като се разпределят пропорционално на броя учениците.

(9) Като част от формулите се утвърждават и:

1. условията и редът за разпределение на средствата по отделните допълнителни компоненти, включени в съответната формула, в т.ч. резерва;

2. правила за промени в разпределението на средства при изменение на основните компоненти на формулата.

(10) В случаите на разлики между разчетения брой на учениците, въз основа на които са предвидени средствата по чл.280, ал.3, т.1 от ЗПУО със закона за държавния бюджет на Република България за съответната година и данните по информационната система на Министерството на образованието и науката към 1 януари на текущата година, се извършват компенсирани промени по съответните бюджети и бюджета на Министерството на образованието и науката за размера на средствата, необходими за отстраняване на тези разлики.

(11) Когато разчетеният брой на учениците е по-висок от броя на учениците по информационната система, до извършването на промените по ал. 10 се заделя като резерв разликата от средствата, формирана по съответния стандарт.

(12) Когато разчетеният брой на учениците е по-нисък от броя на учениците по информационната система, средствата по формулата за съответната дейност се разпределят, като недостигът се разпределя пропорционално на средствата по формула до извършването на промените по ал. 10.

(13) Промени в разпределението на средствата по формула през бюджетната година в резултат от промени в броя на учениците се допускат само в следните случаи:

1. преместване на ученик между институции, финансирани от един и същ първостепенен разпоредител с бюджет;

2. когато в началото на учебната година е необходимо да бъде финансиран по-големият брой на учениците в някои институции, финансирани от един и същ първостепенен разпоредител с бюджет.

(14) Като част от допълнителните компоненти на формулата за съответната дейност задължително се определя добавка за условно постоянни разходи.

(15) Министерският съвет определя:

1. минималния размер на добавката за условно постоянни разходи по ал. 14.

(16) Министерският съвет може да одобри допълнителни изисквания към формулите по ал.4 и правила за разпределение на средствата по тях, както и допълнителни изисквания, на които да отговарят системите на делегираните бюджети.

(17) Освен средствата по ал.4 се включват и разходи за сметка на:

1. установеното към края на предходната година превишения на постъпленията над плащанията по бюджета на училището;

2. собствените приходи на училището;

3. допълнително финансиране, извън средствата по чл. 280, ал. 3 от ЗПУО, осигурено за сметка на други средства по бюджета на финансиращия орган;

4. дължимите към бюджета на училището средства, непреведени от финансиращия орган към края на предходната година.

Чл.237. (1) Средствата за подпомагане на равния достъп и за подкрепа за личностно развитие включват:

1. ученически стипендии;

2. транспорт на ученици;

3. закупуване на учебници и учебни комплекти за безвъзмездно ползване и за училищната библиотека;

4. дейности, свързани с общата подкрепа за личностно развитие;

5. дейности, свързани с допълнителната подкрепа за личностно развитие;

6. дейности, свързани с ученическия отдих и спорт;

7. реализиране на училищни програми за превенция на отпадането от училище и за намаляване броя на преждевременно напусналите;

8. подкрепа за ученици с изявени дарби;

9. други дейности, спомагащи за повишаване на обхвата и равния достъп до образование.

(2) Условието и редът за разпределение на средствата по ал.1 се определят от Министерския съвет за средствата от държавния бюджет и/или съгласно правилата за финансиране от съответния европейски фонд или програма.

Чл.238. (1) Средствата за развитие на училището включват:

1. разходи за подобряване на материалната база;

2. средства за повишаване на качеството на обучението;

3. средства за развитие и за подпомагане на педагогическите специалисти по чл. 219, ал.5 от ЗПУО.

4. библиотечно-информационно осигуряване;

5. други разходи, насочени към подобряване на физическата среда и на образователния процес.

(2) Условието и редът за разпределение на средствата по ал.1 се определят от Министерския съвет за средствата от държавния бюджет и/или съгласно правилата за финансиране от съответния европейски фонд или програма.

Чл. 239. (1) Училището прилага система на делегиран бюджет, която дава право на директора на училището:

1. на второстепенен разпоредител с бюджет;

2. да извършва компенсирани промени по плана на приходите и разходите, в т.ч. между дейности, като уведомява за това първостепенния разпоредител с бюджет;

3. да се разпорежда със средствата на училището;

4. да определя числеността на персонала, индивидуалните възнаграждения, преподавателската натовареност и броя на групите и паралелките, както и броя на учениците в тях съобразно утвърдения бюджет на училището и нормите, определени в подзаконовите нормативни актове, като осигурява прилагането на учебния план.

Чл.240. Директорът представя на обществения съвет и пред общото събрание на служителите тримесечни отчети за изпълнението на бюджета на училището, в срок до края на месеца, следващ съответното тримесечие.

Чл. 241. (1) Собствените приходи на училището могат да бъдат:

1. приходите от наем на недвижими имоти и движими вещи;
4. приходите от реализация на продукция и услуги от практическо обучение;
5. приходите от дарения и завещания;
6. други приходи, определени с нормативен акт.

Чл. 242. (1) В училището се събират такси в размери, определени с тарифа на Министерския съвет, за:

1. валидиране на компетентности, придобити чрез неформално обучение и информално учене; таксата се определя в зависимост от вида на валидирането и включва разходите за проверка на внесените документи и за провеждане на изпитването;

(2) Приходите от таксите по ал.1, т.1 постъпват по бюджета на училището.

(3) Таксите по ал. 1, т. 1 не се събират, когато дейностите се финансират със средства от национални и международни програми и проекти.

ГЛАВА XXVIII

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО

Чл. 243. (1) Настоятелствата са независими доброволни сдружения за подпомагане дейността на образователната институция.

(2) Към училището е създадено настоятелство.

(3) Настоятелството е създадено като юридическо лице с нестопанска цел за осъществяване на общественополезна дейност и организира дейността си при условията и по реда на Закона за юридическите лица с нестопанска цел и в съответствие с разпоредбите на Закона за предучилищното и училищното образование.

Чл.244. (1) Настоятелството е учредено по инициатива на директора, на родители, учители и общественици.

(2) Лицата по ал. 1 отправят покана за участие в учредително събрание чрез средствата за масово осведомяване и/или лично до видни общественици, дарители, представители на юридически лица.

Чл.245. (1) Органи на настоятелството са общото събрание и съветът на настоятелите.

(2) Членовете на съвета на настоятелите се избират от общото събрание за срок до 4 години.

(3) Съветът на настоятелите избира измежду членовете си председател.

Чл. 246. За постигане на целите си настоятелствата:

1. съдействат за осигуряване на допълнителни финансови и материални средства и контролират целесъобразното им разходване;
2. подпомагат изграждането и поддържането на материално-техническата база на училището;

3. съдействат при организиране на ученическото хранене, за осигуряване на транспорт и при решаването на други социално-битови проблеми на учениците, учителите от училището;
4. съдействат за реализирането на програми по проблемите на учениците, за заниманията по интереси, организирания отход, туризъм и спорт ;
5. организират и подпомагат обученията на родителите по въпросите на възпитанието и развитието на техните деца;
6. организират обществеността за подпомагане на училището;
7. сигнализируют компетентните органи при извършени нарушения в системата на училищното образование.

Чл. 247. Общият брой на УН се определя от УН.

Чл. 248. УН се свиква най-малко два пъти в годината , а по желание на една трета от състава му и извънредно.

Чл. 249. УН взема решение при присъствие на две трети от състава му.

Чл. 250. В състава на УС се включват:

1. Представители на учителите на щат в училище;
2. Представители на родители и общественост;
3. Представители на ученици.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

С училищния правилник за запознати членовете на училищния персонал с
Протокол № /2022 г. на заседание на ПС.

ДЕСИСЛАВА ВАСИЛЕВА

*Директор на Професионална гимназия
по транспорт „Коста Петров”
с. Борован, обл. Враца*

**СЪДЪРЖАНИЕ НА ПРАВИЛНИКА ЗА ДЕЙНОСТТА НА ПРОФЕСИОНАЛНА
ГИМНАЗИЯ ПО ТРАНСПОРТ „КОСТА ПЕТРОВ“, СЕЛО БОРОВАН**

ГЛАВА I

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ – 2 стр.

ГЛАВА II

ПРАВО НА ОБРАЗОВАНИЕ – 3 стр.

ГЛАВА III

ОРГАНИЗАЦИЯ НА УЧЕБНО-ВЪЗПИТАТЕЛНИЯ ПРОЦЕС – 4 стр.

ГЛАВА IV

ЕЗИК В СИСТЕМАТА НА УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ– 4 стр.

ГЛАВА V

УЧЕБЕН ПЛАН- 5 стр.

ГЛАВА VI

ОРГАНИЗАЦИОННИ ФОРМИ- 6 стр.

ГЛАВА VII

УЧЕБНО ВРЕМЕ- 7 стр.

ГЛАВА VIII

ФОРМИ НА ОБУЧЕНИЕ- 9 стр.

ГЛАВА IX

ОЦЕНЯВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОБУЧЕНИЕТО НА УЧЕНИЦИТЕ - 10 стр.

ГЛАВА X

ЗАВЪРШВАНЕ НА КЛАС, ЕТАП И СТЕПЕН НА ОБРАЗОВАНИЕ - 12 стр.

ГЛАВА XI

ПЛАН ПРИЕМ - 15 стр.

ГЛАВА XII

ПРОФЕСИОНАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ - 17 стр.

РАЗДЕЛ I

Организация на процеса на обучение - 20 стр.

Раздел II

Документи в професионалното образование и обучение - 21 стр.

Раздел III

Професионална подготовка - 21 стр.

Раздел IV

Практическо обучение - 22 стр.

Раздел V

Кредити в професионалното образование и в професионалното обучение - 23 стр.

Раздел VI

Завършване, удостоверяване и признаване на професионалното образование и професионалното обучение - 23 стр.

Раздел VII

**Финансиране на професионалното образование, обучение и ориентиране
- 25 стр.**

ГЛАВА XIII
ВАЛИДИРАНЕ НА РЕЗУЛТАТИ ОТ УЧЕНЕТО - 27 стр.

ГЛАВА XIV
УЧЕНИЦИ - 28 стр.

ГЛАВА XV
ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА УЧЕНИЦИТЕ - 32 стр.

ГЛАВА XVI
УЧЕНИЧЕСКО САМОУПРАВЛЕНИЕ – 37 стр.

ГЛАВА XVII
РОДИТЕЛИ – 38 стр.

ГЛАВА XVIII
УЧИТЕЛИ ДИРЕКТОРИ И ДРУГИ ПЕДАГОГИЧЕСКИ СПЕЦИАЛИСТИ - 39

РАЗДЕЛ I

ДИРЕКТОР – 39 стр.

РАЗДЕЛ II

ЗАМЕСТНИК-ДИРЕКТОР – 39 стр.

РАЗДЕЛ III

УЧИТЕЛИ - 40 стр.

РАЗДЕЛ IV

УЧИТЕЛИТЕ ПО ПРАКТИКА - 43 стр.

РАЗДЕЛ V

УЧИТЕЛИ, КОИТО СА И КЛАСНИ РЪКОВОДИТЕЛИ СА ДЛЪЖНИ... - 43 стр.

РАЗДЕЛ VI

ПЕДАГОГИЧЕСКИ СЪВЕТНИК – 44 стр

РАЗДЕЛ VII

ОБРАЗОВАТЕЛЕН МЕДИАТОР – 44 стр.

ГЛАВА XIX

ПРАВИЛА ЗА БЕЗОПАСНА РАБОТА НА УЧЕНИЦИТЕ В УЧИЛИЩНАТА КОМПЮТЪРНА МРЕЖА И ИНТЕРНЕТ - 45 стр.

РАЗДЕЛ I

ПРАВОМОЩИЯ НА УЧИТЕЛИТЕ, РЪКОВОДИТЕЛИТЕ НА УЧЕБНО ИЗЧИСЛИТЕЛНИ КАБИНЕТИ И СИСТЕМНИТЕ АДМИНИСТРАТОРИ – 46 стр.

РАЗДЕЛ II

ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА УЧЕНИЦИТЕ ПРИ РАБОТА И ДОСТЪП ДО УЧИЛИЩНАТА КОМПЮТЪРНА МРЕЖА – 47 стр.

РАЗДЕЛ III

ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА РОДИТЕЛИТЕ – 47 стр.

РАЗДЕЛ IV

ОТГОВОРНОСТ – 48 стр.

ГЛАВА XX

ПОВИШАВАНЕ КВАЛИФИКАЦИЯТА НА УЧИТЕЛИТЕ, ДИРЕКТОРИТЕ И ДРУГИТЕ ПЕДАГОГИЧЕСКИ СПЕЦИАЛИСТИ - 48 стр.

ГЛАВА XXI

КАРИЕРНО РАЗВИТИЕ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ - 49 стр.

**ГЛАВА XXII
ПООЩРЯВАНЕ И НАГРАЖДАВАНЕ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ – 51
стр.**

**ГЛАВА XXIII –
ИНФОРМАЦИЯ И ДОКУМЕНТИ – 51 стр.**

**ГЛАВА XXIV
ПЕДАГОГИЧЕСКИ СЪВЕТ – 51 стр.**

**ГЛАВА XXV
ОБЩЕСТВЕН СЪВЕТ – 53 стр.**

**ГЛАВА XXVI
УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО – 54 стр.**

**ГЛАВА XXVII
ФИНАНСИРАНЕ – 56 стр.**

**ГЛАВА XXVIII
УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО – 59 стр.**